

ATEITIS

SPALIS — OCTOBER 1985

VOL. LXXV No. 8

ATEITIS

SPALIS—OCTOBER 1985
VOL. LXXV No. 8

Ateitininkų Federacijos leidžiamas katalikiškos-lietuviškos orientacijos mėnesinis žurnalas.

Vardan Tėvo ir Sūnaus ir Šventosios Dvasios — kun. K. Trimakas	173
Kelias turi savo vingius — K. Trimakas	178
Žodelis apie Antaną Vainių, vyresnįjį — S.V.	179
Prieš 20 metų — R. Gedeika	180
Antaną Vainių, Jr. prisimenant — K. Girnius	182
Aš atnešiau jums saulės patekimą — V. Mačernis	185
Nemunas kalba (eil.) — P. Urbutis	186
Pusamžiaus pasikeitimų pavojai ir progos — R. Kriaučiūnas	187
Magiškas žodis Roumain, Zobel, ir Krėvės kūryboje — J. Kavaliūnaitė	189
Parapijos ir pašaukimai — V. Dundzila	190
Jaunimo draugas (eil.) — R. Balčiūnas	191
Išeitis — T. Klimas	192
Aštuntoji tvėrimo diena (eil.) — P. Pusdešris	193
1985 m. MAS vasaros stovykla — J. L. Račkauskas	194
Ką reiškia ateitininkų šūkis — P. Gražulis	196
Taip augo ir brendo mano tikėjimas — S. Jankauskas	197
Mylėk savo artimą — N. Zarankaitė	198
Kenčianti Lietuva — E. Baltrušaitytė	198
Ateitininkai Australijoje — P. Pusdešris	199
Dar apie Kazį Binkį — E. B.	200

NUOTRAUKOS: J. L. Račkauskas (viršelis, 173, 174, 175, 177, 190, 193, 194, 195, 196, 197),
V. Maželis (179, 184)

VYRIAUSIA REDAKTORĖ: Stasė Petersonienė, 2534 West 40th Street, Chicago, IL 60632,
USA. Tel.: (312) 847-1693

REDAKCINĖ KOLEGIJA: Rima Janulevičiūtė, Ramunė Kubiliūtė, Gytis Liulevičius,
Vėjas Liulevičius, Linas Palubinskas, Raminta Pemkutė, Arūnas Pemkus, Darius Poli-
kaitis, Birutė Tamulynaitė, Arvydas Žygas.

TECHNINIS REDAKTORIUS: Jonas Kuprys

ADMINISTRATORIUS: Juozas Polikaitis, 7235 South Sacramento Ave., Chicago, IL 60629,
USA. Tel.: (312) 434-2243.

Rankraščių kalbą taiso J. Masilionis. Viršelio antraštė Jono Kuprio.

Spaudos darbus atlieka Draugo spaustuvė Chicagoje. Leidžia Ateitininkų Federacija.
Prenumerata metams JAV ir Kanadoje — 12.00 dol.; garbės prenumerata — 20.00 dol.,
susipažinimui 9.00 dol.; kituose kraštuose — 9.00 dol., išskyrus Pietų Ameriką (7.00 dol.).

ATEITIS (USPS 035-440) — a magazine published monthly, except July and August, by
the Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis, Inc. Business address: 7235 S.
Sacramento Ave., Chicago, IL 60629 USA. Yearly subscription in the US and Canada
\$12.00. Single copy \$1.50. Second class postage paid at Chicago, Illinois. © 1985 by the
Lithuanian Roman Catholic Federation Ateitis. All rights reserved.

*Jėzus prabilo: „... eikite... vardan Tėvo,
ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios...”
(Mat. 28,18-19)*

VARDAN TĖVO, IR SŪNAUS, IR ŠVENTOSIOS DVASIOS

(Kun. dr. Kęstučio Trimako žodis Cicero „Ateities” sambūrio suruošto
75 metų ateitininkijos sukakties minėjimo iškilmingose Mišiose Švč.
Trejybės šventėje, 1985 m. birželio 3 d.)

Atsiskyrimo momentas žemėj
kartais lemia nebežemišką susitikimą.
Atsiskyrimo žodžiai žemėj
kartais nurodo amžinos reikšmės buvimą.

* * *

Taip buvo ir ši kartą.
Tam Jis buvo atėjęs į jų tarpą —
užtikrinti, kad taip būtų —

kad jie visi Juos tris sutiktų,
taptų Jų apglėbti
ir nuo tada nuolat būtų su Jais
amžinos reikšmės buvimu.

Todėl atsiskirdamas Jis tarė:
„Eikite... vardan Tėvo, ir Sūnaus, ir Šventosios Dvasios”.
Tolygu tai reiškė: „Būkite vardan Mūsų Trijų”.

Būkite vardan Tėvo...

... Bet iki to laiko viskas buvo tapę
vardan žemės,
vardan šio pasaulio
ir vardan savęs.

Žemė žavi,
ir pasaulis žavus,
ir žmonės žavūs tiek,
kiek Dievo sukurti ir palaikomi;
žavūs su Juo, Grožio ir Gėrio Versme,
pražuvę be Jo, atkritus nuo Gėrio Versmės.

Bet kas atsitiko su žeme,
su pasauliu,
kas su žmonėmis,
kad Pasaulio Šeiminkas išbrauktas iš savo nuosavybės?

O visgi – būkite vardan Jo...
Jis, Kūrėjas,
savais tebelaiko sukilėlius tvarinius.
Jis, Autorius,
savais tebelaiko pasimetusius neigėjus.
Dar daugiau...
Jis, Tėvas, Kuris sako jiems:
Jūs būkite mano vaikai. Aš jūsų Tėvas.
Tad būkit – vardan Tėvo,
Jis – Gėris, iš Kurio gerieji gimsta.

Būkite vardan Sūnaus...

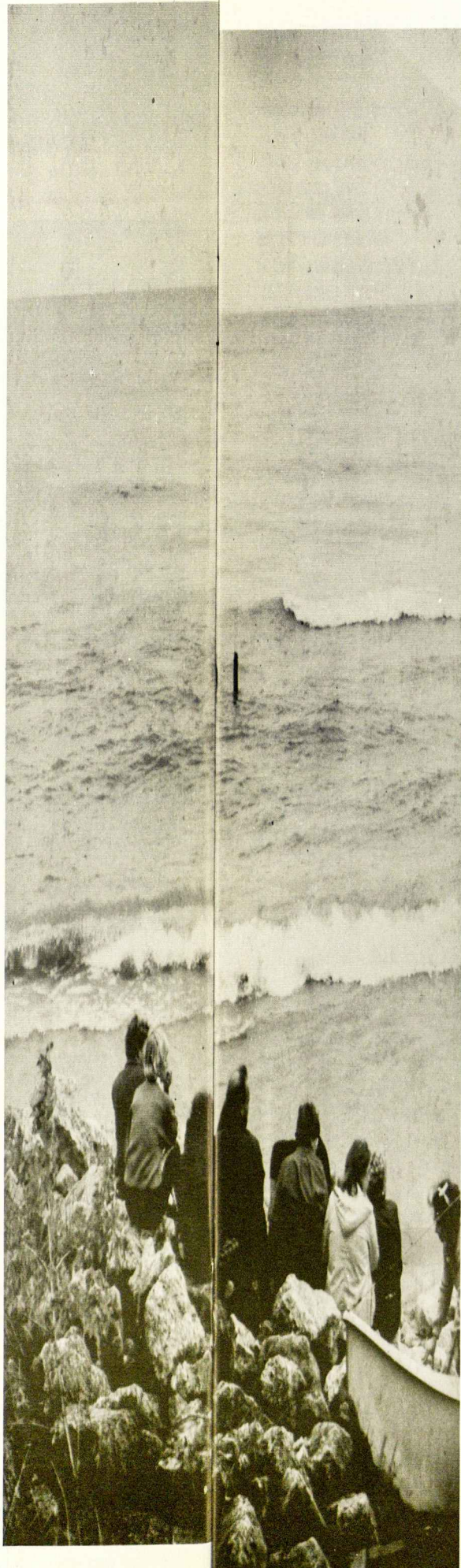
Sūnus atėjo į žmonių tarpą –
į tarpą tų,
kurie, pamiršę Dievą,
bandė žemėj kurti rojų be Dievo.
Ir Sūnus sutapo su žmonėmis.
Ir tarė jiems:
Aš jūsų vietoj... Jūs mano vietoj...

Aš jūsų vietoj...
Vietoje Dievą ignoruojančių,
žemiškų žmonių,
malonę praradusių,
bausmę užsitarnavusių...

Aš jūsų vietoj –
imu bausmę – Golgotos kryžių...
Imu sąžinės graužimą – Getsemanės agoniją...
Nešu jūsų naštas,
nešu jus pačius, bežūstančius...

Aš jūsų vietoj,
kad apsiėmęs būt bežūstančių vieton,
juos atrasčiau
ir pas Tėvą atvesčiau...

Jūs gi mano vietoj...
Imkit mano nekaltumą.

Imkit mano sūnystę.
Valgykit Mane kaip duoną.
Gerkit už jus išlietą Kraują.
Imkit mane.
Būkit Manimi.
Vietoje manęs atsistokit vaikais Tėvo akivaizdoj.

Vardan Sūnaus – būkit!
Vardan Gėrio, gimusio iš Gėrio.

Būkite vardan Šventosios Dvasios...

Dvejojantiems, gundomiems, pasimetusiems
liepsnos liežuviu įdeginu:
Aš jus įkvepiu, dvasinu, šventinu...

Mintys slankiotų pažemiui –
be įkvėpimo.
Aš Jus įkvepiu pakilt virš žemės.
Užmirštumėt, ką Sūnus sakė apie kelią,
kuris išganiman veda.
Aš jums primenu ir vesių su tuo keliu.
Ignoruotumėt Dievą,
nors iš Jo gaunat savo visos gyvybės siulą,
visų gėrybių dovanas.
Aš jums duodu galios
Dievą vadint „Abba, Tėve”.

Ne vardan savęs,
ne vardan gundytojo,
kuris blizgučiais sužavėjęs,
gramzdintų jus žemyn,
bet vardan Šventosios Dvasios – Įkvėpėjos –
gimkite iš Gėrio – būkit!

* * *

Kaip anuomet apaštalai,
taip ir mes dabar stovime
besitęsiančio žemiško atsiskyrimo valandoj –
nuo Mokytojo.

Atsiskyrimo momentas žemėj
kartais lemia nebežemišką susitikimą.
Atsiskyrimo žodžiai žemėj
kartais nurodo amžinos reikšmės buvimą.

Taip ir šį kartą.
Kitaip ir negalėjo būti.
Tam Jis buvo atėjęs į mūsų tarpą –
užtikrinti, kad taip būtų,
kad juos Tris sutiktume,
kad būtume Jų Trijų apglėbti
ir kad nuolat su Jais Trimis būtume kartu.

Todėl besitęsiančio atsiskyrimo momente Jis taria:
Būkite!

Būkite vardan Tėvo,
Kuris priima jus, kadais begerius, savo vaikais.

Būkite vardan Sūnaus, Kuris prisiėmęs nusikaltėlių vietą
 užleidžia jums savo sūnystės vietą.
 Būkit ir vardan Šventosios Dvasios,
 Kuri, pakeldama jus nuo žemės,
 įkvepia ir duoda galią iš Dievo gimti.

* * *

Maždaug prieš šimtmetį,
 kada lietuvių tautoj ėmė stipriai pabusti
 tautinė sąmonė ir noras savarankiškai tvarkytis,
 jaunos lietuvių inteligentijos tarpe
 ėmė šakotis dvi kryptys:
 katalikybė ir laisvamanybė.
 22 metų studentas Vladas Jurgutis bene bus pirmas
 iškėlęs reikalą lietuviams katalikams inteligentams
 burtis.
 Jis ta mintim pasidalino su Mykolu Vaitkum
 tuomet Petrapily:
 „Mums reikia katalikų inteligentų organizacijos”.
 Vaitkus atsakė:
 „Puiki idėja, bet koks sunkus uždavinys”.
 Lietuvių studentų nedaug. Ir tie išsimėtę
 užsienio universitetuose.
 Jurgutis atsiliepė:
 „Sunku, bet būtina.
 O kas būtina, tai ir galima”.

Tęsėsi pora, trejetas metų.
 Ir štai 1910 m. vasario 19 toli nuo Lietuvos
 Liuvene pirmam posėdžiui susirinko
 laiškais išrinkta
 Lietuvių Katalikų Studentų Sąjungos valdyba.

Tuo tarpu visai priešingoj nuo Lietuvos pusėj — Maskvoj,
 lietuviai studentai bandė išlikti vienam būry.
 Vienas to būrio vadovų išsireiškė,
 kad Kristus jam nesąs jau toks autoritetas
 ir kad Jo mokslas jau daug kuo pasenęs,
 nebetinkama šiems laikams.
 Kitas studentas buvo stipriai paveiktas
 tokio Kristaus neigimo. Jis pagalvojo,
 kur nuvestų tautą taip galvojantieji.
 Jis ėmė ruošti studiją apie Kristaus tinkamumą
 šiems laikams, bet tų minčių spausdinti toliau
 vienintelio lietuvių studentų laikraščio „Aušrinės” redakcija
 laisvamanių rankose atsisakė.

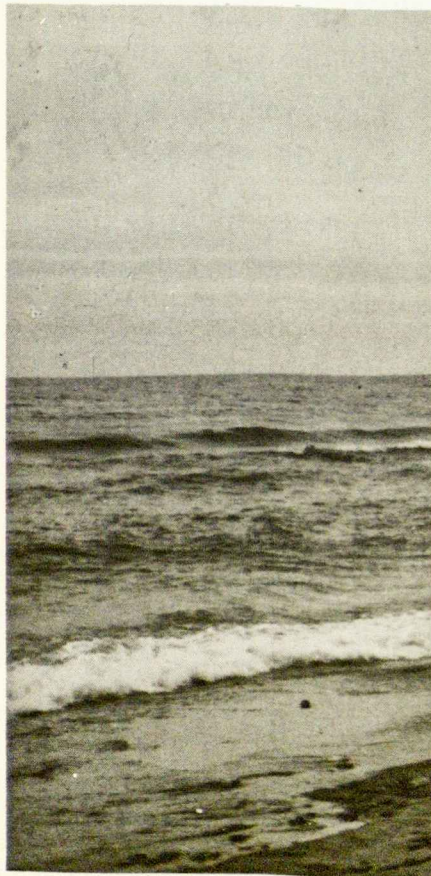
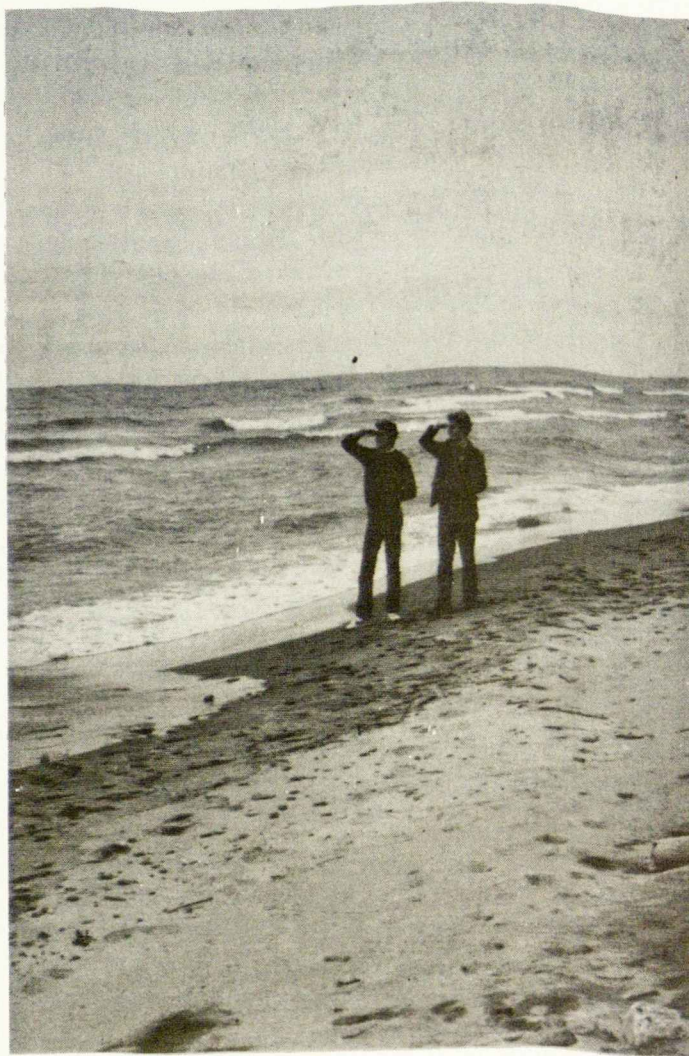
Tas studentas, Pranas Dovydaitis, pasiryžo
 spausdinti katalikų moksleivijos laikraštį.
 Taip gimė „Ateitis”.
 „Trijuose pamatiniuose klausimuose” pačiam
 pirmam „Ateities” numery Dovydaitis
 taip apibūdino tuos, kurie bursis apie „Ateitį”:
 „... pripažindami gyvo Dievo buvimą,
 mes vadiname save teistais...
 Priimdami Jėzaus Kristaus žodžius,
 kaip paties Dievo žodžius,
 mes save vadiname Kristaus krikščionimis...
 Pasilikdami Kristaus Bažnyčioje...

mes prieš visą pasaulį ištariame:
Visa atnaujinti Kristuje...”

Pripažinti gyvo Dievo buvimą —
tai ir buvo tikėti Dievu,
laikyti Jį Tėvu, o save — Jo vaikais —
tai būti vardan Tėvo.
Priimti Jėzaus Kristaus žodžius
kaip paties Dievo žodžius —
tai leisti Jo mintims ir norams smigti
į pačią jų širdį;
tai tikrai leisti Jam būti jų vieton,
o jiems — Jojo vieton.
o jiems — Jojo vieton.
— tai būti vardan Sūnaus.
O pasilikti Kristaus Bažnyčioje —
tai organiškai įsijungti į tą bendruomenę,
kuri pirmųjų Sekminių metu susikūrė
Šventosios Dvasios įkvėpimu —
tai toje bendruomenėje būti
vardan Šventosios Dvasios.

„Ateities” sąjūdžio tuose trijuose pamatuose
buvo išreikštas tamprus ryšys
su Triasmeniu Dievu.
To sąjūdžio veikla,
tas ryšys su Triasmeniu Dievu
rado vietą ne tik to sąjūdžio narių tarpe,
bet per juos ir atgimstančioj lietuvių tautoj.
Tų trijų pamatų įtaka ir dvasia
giliai jaučiama ir šiandien
lietuvių tautos kovotojų gretose.

* * *

Šiomet minime ateitininkijos sąjūdžio
75 metų gyvavimo sukaktį.
Šioje Trejybės šventėje deramai prisimename
trigubo pamato dvasią,
kuri, atėjus iš Kristaus,
tapo bendra visiems triasmenį Dievą išpažįstantiems Jo sekėjams,
o „Ateities” sąjūdžio buvo perduota mūsų tautai.

Šiandien Vakarų pasauly
bei sovietų okupuotoj Lietuvoj dažnai kartojama:
Kristus nebe autoritetas, Jo mokslas atgyvenęs.
Mūsų aplinkoj Vakaruos tai daroma subtiliai.
Pavergtojų tėvynėj tikėjimas plėšiamas per prievartą.
Bet vienaip ar kitaip — žinant ar nežinant —
siekiama pakirsti žmonėse ryšį
su triasmeniu Dievu, viso Gėrio Šaltiniu.

To viso akivaizdoje šioje sukaityje
pasiryžtame būti
vardan Dievo Tėvo,
Kuris priima mus visus savo vaikais;
vardan Jo Sūnaus,
Kuris mus stato į savo sūnystės privilegijuotą vietą;
ir vardan Šventosios Dvasios,
Kuri įkvepia mums galią Dievą laikyti
Abba — savo mylimu Tėvu.

Šviesiai prisimenant a.a. Antaną Vainių, jr., buvusį studentų ateitininkų sąjungos pirmininką

Kelias turi savo vingius

Kęstutis Trimakas

Sunku priimti, kad Antano nebėra mūsų tarpe, kad jo vieta mūsų būry liks nebeužpildyta, nebent tik atminimais ir viltim, kad anapus vėl susitiksimė. Jo tragiška mirtis ant kelio paskutinę 1965 metų naktį — pakeliui į žiemos kursus — skaudžiai palietė tėvus, o taip pat ir mus, jį pažinusius idėjos draugus. Skaudi jo mirtis ypač tuo, kad ji atėjo staiga, pačioj jo jaunystėj, jam turint vos 24 metus amžiaus, kada buvo jau praėję pakankamai dienų jį tikrai pažinti ir pamėgti, o taip pat kada ateitis, rodos, žadėjo dar daug kitų dienų, kuriuose bus galima su juo gyvenimo džiaugsmu ir darbo rimtimi dar ilgai — beveik nebaigiamai — dalintis...

Gimė jis 1941 m. spalio 13 d. Kaune. Pradžios mokyklą pradėjo lankyti Hanau D.P. stovykloje. Atvykęs su tėvais į JAV 1949 m., toliau mokėsi Šv. Bernardo pradžios mokykloje Eastone, Pa., o nuo 1951 m. Apreiškimo parapijos mokykloje Brooklyne. Ją baigęs labai gerais pažymiais, toliau lankė Vysk. Loughlino Atminimo aukštąją mokyklą. Ir šią mokyklą baigė pasigėrėtinai — su dviem stipendijom. 1959 m. įstojo į New Yorko Miesto universitetą. Ten baigęs biochemijos studijas, pradėjo studijuoti verslo teisę (business law), tikėdamasis galėsias specializuotis administracijos srityje.

Mėgo ne tik mokslą, bet ir sportą. Žaidė New Yorko Miesto universiteto europietiško futbolo komandoje, o taip pat lietuvių atletų klube. 1958 m. Šiaurės Amerikos Rytų sporto apygardos stalo teniso varžybose New Yorke laimėjo pirmą vietą.

Į ateitininkų organizaciją įstojo dar pradžios mokykloje. Paskutinius trejus metus beveik visą savo energiją ir laiką skyrė ateitininkiškam veikimui. Kelias vasaras vadovavo jaunimui pranciškonų vasaros stovykloje Kennebunkporte.

1964 m. buvo išrinktas Studentų ateitininkų sąjungos pirmininku. Tais 1964-1965 m. buvo visa siela atsidavęs studentų ateitininkų veiklai pagyvinti: lankė Šiaurės Amerikos draugoves nuo New Yorko iki

Antanas Vainius

Chicagos, suorganizavo kursus Dainavoje ir rytuose, o taip pat vasaros stovyklą Dainavoje. Pirmininkavo kadencijai pasibaigus, ateitininkiško darbo pats tiesiog ieškojo. Tuo pat jam teko įsijungti į Moksleivių

Eugenija Vainienė iš New Yorko yra šio „Ateities“ nr. mecenatė. Paaukodama „Ateičiai“ 500 dol. ji pagerbė ne tik savo mirusius sūnų ir vyrą, bet ir visą „Ateities“ skaitytojų šeimą. Ačiū.

Red.

ateitininkų sąjungos centro valdybą Rytų Amerikos atstovo pareigoms.

Visgi asmens negalima apibūdinti nei išėtu mokslu, nei sporto pergalėm, nei pagaliau nuveiktais darbais organizacijoje. Tačiau visos tos sritys atskleidė bent dalelę jo charakterio: mokslas — jo inteligentiškumą; sportas — jo linksmą ir draugišką būdą, o organizacinė veikla — jo energingą ištvermę veikti. Tačiau už viso to slėpėsi retai atskleidžiama gelmė, kurią galėdavome tik protarpiais nujauti iš jo paties žodžių — kartais nejučiom išsprukusių jo gyvoj ar sąmoningai įrašytų į jo raštus idėjos draugams. Išsprukę gyvi žodžiai tebenešiojami mumyse, jo drauguose, o užrašyti buvo ir tebėra mums sąmoningai

skirti ne tik anai dienai, bet ir dabarčiai.

Savo, kaip SAS pirmininko, pirmojo žodžio pabaigoje jis rašė: „Baigiu tais žodžiais, kurie įstrigę mano širdyje: Dieve, duok man drąsos pakeisti tuos dalykus, kuriuos pajėgiu pakeisti, kantrybės priimti tuos, kurių negaliu pakeisti, ir aukščiau visko — sugebėjimą suprasti skirtumą tarp pakeičiamų ir nepakeičiamų”.

Ant vingiuoto kelio jo laukė mirtis — tai vienas nepakeičiamų dalykų, kuriuos suprasti Antanas prašė, anuomet to nė nenujausdamas. Bet kad anas vingiuotas — ir visas jo gyvenimo kelias, ant ano pasibaigęs — taptų jam išganingiausiu, tai buvo pakeičiama...

Žodelis apie Antaną Vainių, vyresnįjį

Antanas Vainius, SR.

Sendraugių ateitininkų posėdis New Yorke 1964 m. Viduryje prof. J. Eretas ir sendraugių pirm. Antanas Vainius, SR.

Antanas Vainius Sr. gimė 1914 metais rugsėjo 12-tą d. Lietuvoje, Antkopčio kaime, Kretingos apskrityje. Gimnaziją baigė Švėkšnoje. Studijavo Vytauto Didžiojo Universitete Kaune technikos fakultete. Pasauliniam karui sutrukdžius, studijas tęsė Darmstadte, Vokietijoje. Emigravęs į Ameriką, apsigyveno New Yorke. Buvo aktyvus lietuvių visuomenėje. Nuo 1965 m. iki 1968 m. buvo Ateitininkų Sendraugių New Yorko skyriaus pirmininkas. Aktyviai darbavosi Amerikos Lietuvių Susivienijime. Buvo vienas iš pirmųjų organizatorių ir pradininkų New Yorko Kultūros Židinio statybos. Paskutiniu metu prieš mirtį dirbo kaip statybos inžinierius Con Edison bendrovei. Aktyviai reikėsi ir amerikiečių organizacijose.

Tragiškai žuvo 1968 m. New Yorke, o 1965 m. gruodžio 30 d. taip pat tragiškai žuvo vyriausias sūnus Antanas. Jų mirtys tebėra didelis nuostolis ne tik artimiesiems, bet ir ateitininkams.

S. V.

Prieš 20 metų

Rimas Gedeika

*Antano Vainiaus 20 mirties metinių proga.
... Iš anų nerūpestingų jaunystės dienų su Antanu.*

Antanas Vainius, Solvinija
Gedvilaitė ir prof. J. Eretas
New Yorke.

Atsimeni, kaip mes linksmiai stovyklavom,
Atsimeni, kaip mes prie laužo dainavom,
Atsimeni, kaip mes ...

Ši daina skambėjo dešimtmečiais vasaros stovyklose ir lietuviško jaunimo suvažiavimuose. Dar ir dabar ši daina manyje pažadina iš praeities daugelį džiaugsmo valandų ir momentų iš anų laikų ...

Tuo metu teko pažinti daug asmenų, kurie į mane, bręstantį jaunuolį, turėjo vienokios ar kitokios įtakos ir su kuriais teko bendrauti. Šiandien jie baigę mokslus, dauguma sukūrę šeimas, augina naują lietuvišką kartą ir pasklidę po visą pasaulį. Ryšys liko tik prisiminimuose.

Tačiau tik nedaugelį iš jų šiandien taip gyvai ir realiai prisimenu kaip mielą jaunystės draugą a.a. Antaną Vainių.

Dažnai, kai štai džiaugiuosi gyvenimu ir gamtos grožiu su savo vienerių metų suneliu Aidu, galvoju kaip mano gyvenimas būtų susiklostęs, jei Antanas būtų likęs mūsų tarpe iki šiai dienai?...

Ypatingai tokiais momentais aš jo labai pasigendu. Šių metų gruodžio mėn. 31 d. bus jau 20 metų, kai Antaną pasitiko mirtis, tamsią snieguotą žiemos naktį Ohio kelyje.

Sukrečianti žinia greitai pasiekė visą lietuvišką visuomenę, ypatingai jaunimą. Mane ji pasiekė, kai tebuvo likę tik 5 valandos iki Naujųjų Metų sutikimo.

Kaip šiandien prisimenu, kai, pakėlęs telefono ragelį, išgirdau: „Antanas mirė“! — „Ar tikrai; negali būti; ar neklysti?“ Tačiau tai buvo neatšaukiama tikrovė, nors smulkmenos dar nebuvo žinomos. Antano jau nėra gyvųjų tarpe — Jis mirė ...

Mūsų keliai susitiko dar aukštesnėje mokykloje (high school), kai kartu dalyvavome berniukų stovykloje pas T. Pranciškonus Kennebunkport, ME.

Jau tada jis atkreipė mano dėmesį savo draugiškumu visiems. Visuomet besišypsantis ir optimistiškai nusiteikęs. Jo entuziazmas buvo tiesiog užkrečiantis ir išjudindavo visus, su kuriais jam teko susidurti.

Tuo metu Antanas buvo aktyvus moksleivių at-kų N.Y. kuopos narys ir vėliau jos pirmininkas.

Nors jo veiklos dėmesys buvo nukreiptas į ateitininkus, jis vis dėlto rado laiko ir sportui. Čia jis pasireiškė stalo tenise, laimėdamas daugelyje varžybų. Buvo geras futbolo (soccer) žaidėjas, be savo kolegijos komandos, dalyvaudamas taip pat N.Y. Lietuvių atletų klube.

Tik Antano dėka susipažinau su ateitininkais ir įstojau į N.Y. moksleivių kuopą. Vėliau jo raginamas aktyviai įsijungiau į studentų At-kų Sąjungą.

Mes buvome toje pačioje kolegijoje ir per tuos 4 metus veikėme su moksleiviais at-kais, o taip pat buvome ir M.A.S. Centro Valdyboje.

Savųjų studentų tarpe kartu dalyvavome įvairiose

studentiškose išdaigose ir išgyvenimuose, kurių du puikiai prisimenu ir kuriuose pasireiškė entuziastiškas Antano būdas.

Tai atsitiko, mums būnant antrus metus kolegijoje. Buvo šeštadienio vakaras, ir mes keturi važiavome su Antano V.W. (Volkswagen) „Betsy“ į Patterson, N.J. į studentų at-kų susirinkimą. Viskas ėjo gerai, tik aš pastebėjau bevažiuojant, kad gazo rodyklė jau stovint „0“. Atseit tankas tuščias. Pasakiau Antanui, o jis šypsodamas sako — nesijaudink, iki N.J. nuvažiuosim ir prisipilsim. Ten gasas pigesnis. Tik taip gerai nepasisekė. Netrukus „Betsy“ užsikosėjo ir pačiame Harlem sustojo. Net ir tais laikais, apie 1960 metus Harlem'as buvo vieta, kurios reikėjo geriau privengti. Kas dabar daryti? Antanas, kaip paprastai, nenusimena ir ramiai sako: „Vyrai, tai niekis! Rimas štai ir aš eisim iki artimiausios gazolino stoties, gausim galioną gazo ir tuoj grįšim, o jūs likite čia su „Betsy“, kad jai nieko blogo neatsitiktų“. Taip ir įvyko. Parnešėme galioną gazo, o į susirinkimą pavėlavome tik vieną valandą. Iš metų tolumos žiūrint, gal tai būtų galima pavadinti nerūpestingumu, bet tuo metu tai buvo tokia smulkmena, kad apie tai galima kalbėti tik kaip apie dar vienos kliūties nugalėjimą arba nuotyki nepasiduoti panikai, randant visur pozityvią išeitį.

Kitas nuotykis buvo abiems esant M.A.S. Centro Valdyboje. Antanas buvo tuo metu jos pirmininku. Šioms pareigoms jis atsidavė visa savo siela ir tikrai daug laiko ir pastangų pašventė savo darbui. Tos pirmininko pareigos ir ateitininkijos reikalai jam buvo pirmoje vietoje. Dažnai jis man paskambindavo vėlai vakare vienu ar kitu at-kų veiklos reikalu.

Vieną tokį žiemos vakarą, kai lauke smarkiai šalo, Antanas paskambino ir pasakė, kad šį vakarą turime N.J. turėti Centro Valdybos posėdį. Aš sakau: „Gerai, bet aš tokiam ore niekur nevažiuoju, ypatingai dar su auto“. Antanui truko tik gal kokia 10 min. įtikinti mane, kad vis dėlto susirinkimas svarbiau, negu oras.

Nuvažiavom. Po susirinkimo ištikimoji „Betsy“ mus veža namo. Oras visai prastas. Sninga smarkiai ir pusto. Kelią vos galima įžiūrėti. Jau po vidurnakčio. Abu susirūpinome. Juo labiau, kad, užvažiavus ant G. Washingtono tilto, turėjome atidaryti langus ir iškišti galvas jis į vieną aš į kitą pusę, kad galima būtų matyti kur važiuoti. Be to, vėjas stumdo „Betsy“ iš vieno tilto krašto į kitą. Šiuo metu ir nuo Antano veido dingo šypsena. Jis tik pasakė: „Mes tai darome Dievo, mamos ir tėvynės labui. Sukalbėkim „Sveika Marija“ ir važiuojam!!! Parvažiavom visai gerai.

Mus abu daug kas rišo, — ta pati kolegija, tos pat vasaros stovyklos, at-kų kursai . . . Be to, ir šiaip daug kur teko su Antanu kartu dirbti.

Tarp studentiškų nuotykių noriu paminėti mūsų kelionę į Dainavą, S.A.S. stovyklą. Ši kelionė turėjo eiti per beveik visą U.S.A. ir tik po to į Dainavą. Tai kelionei turėjome seną Fordą, kuris atrodė, kad iki

Antanas Vainius, 1965 m. geg. 20 d. Vašingtone.

galutino subyrėjimo jam teks nuvažiuoti ne daugiau kaip 300 mylių. Mūsų plane buvo numatyta kelionė „truputį“ ilgesnė — apie 3000 mylių. Na — ir ką — gi, — mums pavyko. Čia irgi Antano optimizmas ir entuziazmas išjudino ir šį begriūvantį Fordą. Kelionė ėjo per dykumas, kalnus, tarpeklius. Buvome užpulti meškų. Miegojome visur: po medžiu, miške, pajūryje. Na ir pagaliau su paskutiniu mūsų Fordo atodūsiu įvažiavome į Dainavą, — be pinigų ir alkani kaip dykumų kojotai.

Visa tai liko toli, anapus horizonto, kažkur laiko miglose, nes . . . „Antanas mirė!“ . . .

Antanas į viską žiūrėjo giedriai, optimistiškai ir su humoru. Jam „nėra padėties be išeities“. Jis buvo vadovo pavyzdys. Mes dažnai tarėmės, kaip pagyvinti at-kų veiklą ir kaip sujungti visą lietuvišką jaunimą pozityviai veiklai. O kiek daug mes turėjome planų. Tik niekas nepramatė, niekas net negalėjo prileisti, kad Dievas Antanui turėjo visai kitą planą . . .

Antanas tiek daug laiko paskyrė ateitininkijai. Net ir paskutinis jo žygis šioje žemėje buvo tam pašvęstas. Antanas buvo pakeliui į Cleveland'ą, kad iš ten paimtų kelis studentus ir nuvežtų į Žiemos kursus ir N. Metų sutikimą. Buvo tamsi, vėjuota ir miglota naktis. Čia ir pasišaukė mirties angelas jaunutę Antano sielą... iš tamsios pakelės į amžinąją šviesą...

Tikrai gaila, kad tokio, tiek daug žadančio jaunuolio gyvybė užgeso. Gyvybė, kuri netilpo jo

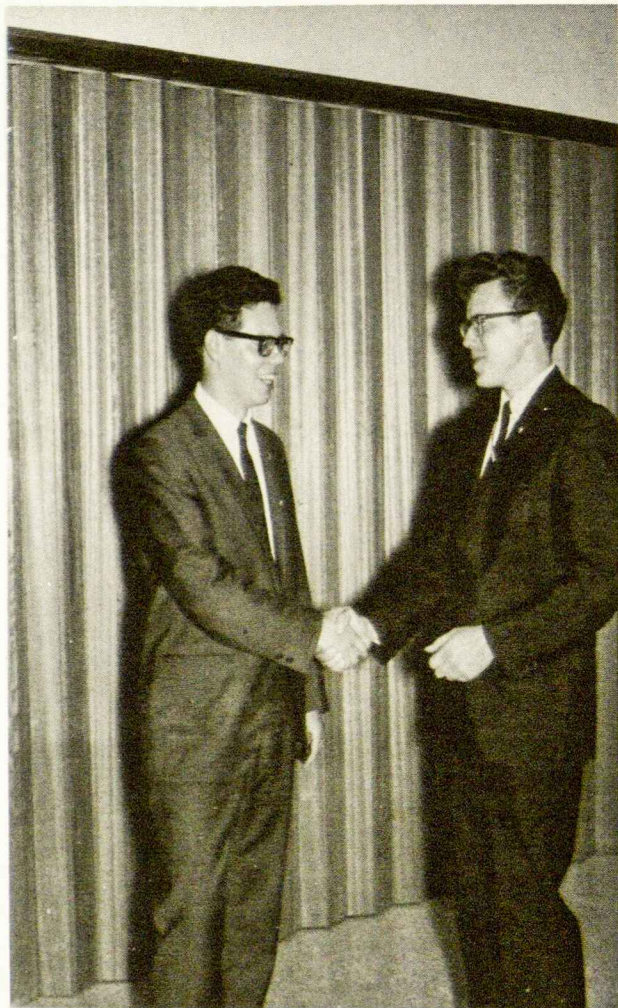
asmenyje. Gaila, kad mums neteko pamatyti pilnai išsiskleidusių jo gabumų, kurių jis tiek daug turėjo. Nelengva net po daugel metų išgyventi Antano netekimą. Nelengva! Visi, kurie jį pažinome, pasigendame jo. Ypatingai aš. Tai todėl, kad mano sūnus jau niekad neturės progos pažinti tokios šviesios asmenybės, tokio mielo žmogaus, tokio ištikimo draugo, nes tebuvo tik *vienas* Antanas Vainius.

ANTANĄ VAINIŲ JR. PRISIMENANT

Dr. Kęstutis K. Girnius

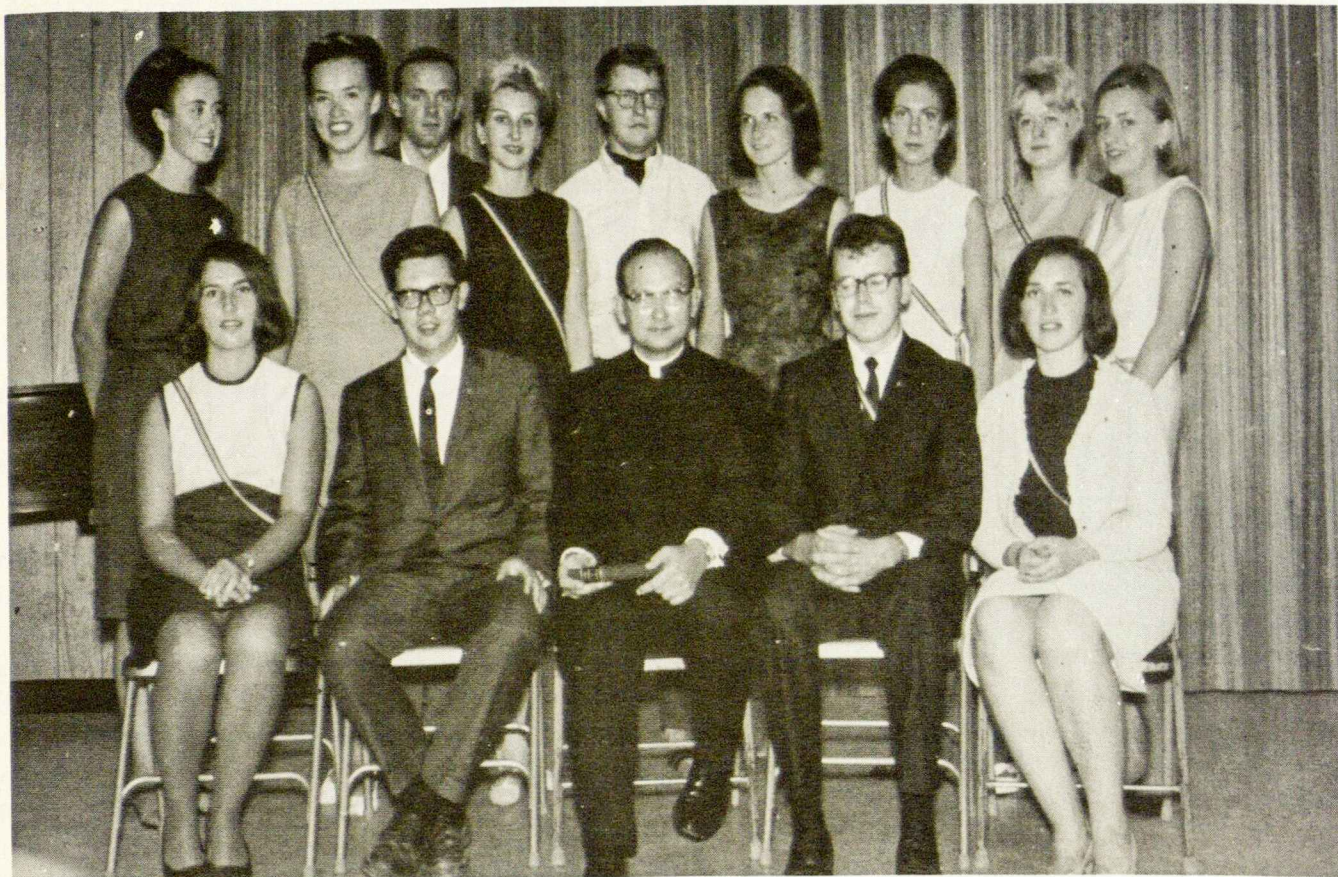
Nelengva rašyti apie žuvusį draugą, nes nuolat kyla pavojus jį vaizduoti pernelyg šviesiomis spalvomis, atsiminimus paversti hagiografiniu pratimu. Juo labiau sunku rašyti apie tokį draugą kaip Antaną Vainių jr., kuris toks jaunas ir taip tragiškai žuvo. Sunku, nes jis buvo tik pradėjęs plačiau reikštis ateitininkų gyvenime ir žuvo, nespėjęs įgyvendinti nei savo planų, nei į jį idėtų vilčių. Sunku ir dėl to, kad Antanas iš esmės buvo veikėjas teigiama to žodžio prasme, kuris paveikė jaunimą ne tiek kalbomis ar straipsniais, bet savo entuziazmu ir pavyzdžiu, kartais net akies mirktelėjimu ar šypsena, paskatindamas mažiau drąsius ir savimi nepasitikinčius. Galime duoti kitiems paskaityti jauno mirusio poeto eiles ar mokslininko straipsnius ir taip supažindinti kitus su jo laimėjimais bei duoti suprasti, kodėl ši mirtis tragiška, ir ne vien dėl to, kad jaunuolis mirė ne savo laiku. Bet kaip žodžiu atskleisti vadovo savybes, jo sugebėjimą uždegti kitus, jo žmogiškąją šilumą, taiklų ir skatinantį žodį? Mėginimai aptarti šitokius bruožus dažnai baigiasi bergždžiai, nes žodžiai ir posakiai virsta negyvais šablonais, kurie lyg tyčiojasi iš bandymo nuoširdžiai prabilti ir kitiems aptarti tas savybes, dėl kurių draugas buvo vertas meilės ir pagarbos. Žodžiams tampant šablonais, nyksta ir gyvasis žmogus, jo vietą užgožia neaiškus šešėlis, pralošęs individualius bruožus ir mažai kuo skiriantis nuo kitų.

Su Antanu artimiausius susidraugavau 1963 m. moksleivių ateitininkų stovykloje Kennebunkport, Maino valstijoje. Jis buvo komendantas, aš — berniukų vadovas. Iš pradžių stovyklos nuotaika buvo labai prasta, nes atvyko netikėtai mažai stovyklautojų. Jei normaliai į stovyklas rytiniame pakraštyje atkeliavdavo daugiau negu 60 moksleivių, o didesnės kuopos turėdavo iki 20 narių, tai į šią stovyklą atvažiavo tik 18 moksleivių. Tai buvo nemaloni staigmena ir vadovybei, ir patiems stovyklautojams, kurie jautėsi apgauti dėl tokio

Augustinas Idzelis ir Antanas

dalyvių skaičiaus. Problemas padidino ir tai, kad dalis vadovų buvo tokio pat amžiaus, gal net kokių pusmečiu jaunesni už kai kuriuos vyresnius stovyklautojus, su kuriais jie drauge stovyklaudavo daugelį metų. Bendramečių paskirstymas į „valdžią“ ir „pavaldinius“ neigiamai paveikė bendras

Studentų ateitininkų centro valdyba 1964 m.

nuotaikas, nes pastarieji neįtę jokie reikalo paklusti savo bendramečiams ir pavydėjo jų privilegijoms. Be to, kai kurie vadovybės nariai netiko savo pareigoms, ir tad juos reikėjo prižiūrėti daugiau negu eilinius stovyklautojus.

Buvo rimtas pavojus, kad nusivylimas pereis į apatiją ir kad moksleiviai elgsis, lyg stovykla būtų savotiškai nemaloni dviejų savaitių bausmė, kurią reikia iškentėti, visai neslepianč nepasitenkinimo. Veikiausiai ir Antanui kilo pagunda nusispjauti į visą reikalą ir, užmerkus akis į visas negeroves, abejingai atlikti nemalonią pareigą be didesnių pastangų padėčiai pagerinti. Tačiau jis to nedarė, bet visomis išgalėmis mėgino pakelti visų nuotaiką. Jis stengėsi geruoju susitarti su vyresniaisiais moksleiviais ir pašalinti jų abejingumą, tuo pačiu metu siekdamas išgalvoti įvairių užsiėmimų, kuriais pralinksminėtų jaunesnius ir jiems įprasminėtų stovyklą.

Gera nebeprisimenu, kiek pasikeitė stovyklos nuotaika, bet Antano triūso dėka ji aiškiai pagerėjo. Stovykla buvo savotiškas Antano išbandymas, bent man parodęs jo subrendimą ir didėjančią atsakomybės jausmą. Jei kadaise moksleivių stovyklose Antanas buvo laikomas nepakankamai „rimtu“, šiuo metu taks padauža, kuris savo išdaigomis galėjo sudrumsti stovyklos tvarką, tai dabar jis labai sąžiningai ėjo savo pareigas. Apytikriai šiuo laiku Antanas pergyveno kažkokį dvasinį lūžį. Ateitininkija įgijo vis svarbesnį vaidmenį jo gyvenime. Jis ryžosi studentams vadovauti, o ne tik jų veikloje dalyvauti kaip

palyginti pasyvus įvykių stebėtojas. Nežinau, kokios buvo pagrindinės šio pasikeitimo versmės, gal pats Antanas apie jas daug negalvojo. Jis nebuvo labai introspektyvus.

Pirmieji išpūdžiai, pirminės nuomonės ypač gajos, jos sukausto žmogaus galvojimą, dažnai neleidžia nauju žvilgsniu vertinti žmones ir įvykius, kartais kliudo pastebėti net prieš akis vykstančius pasikeitimus, kurie nesiderina su įsitenėjusiu nusistatymu. Iš pradžių dalis studentų ateitininkų veikėjų nenorėjo ar nesugebėjo įvertinti naują Antano įsipareigojimą ateitininkijai. Būdamas moksleiviu, jis buvo geras sportininkas, ypač puikus stalo teniso žaidėjas, žmogus, kuris labiau pasižymėjo sporto aikštėje ar šokių salėje negu diskusijose po paskaitų. Bet gabumų jam tikrai netrūko. Antanas greitai susigaudydavo, turėjo šmaikštų sąmojų ir gyvą protą, bet mokslas jo netraukė. Net pirmaisiais studijų metais jis blaškėsi, studijos užsitęsė. Tėvas net jį ragino užbaigti universitetą ir tik tada pasišvesti ateitininkų veiklai.

Stovyklos metu pas pranciškonus atostogavo du palyginti jauni lietuviai kunigai iš Čikagos apylinkių. Antanas su jais dažnai kalbėdavosi, pajuokaudavo, jais žavėjosi. Juk čia buvo jauni žmonės, su kuriais buvo galima tartis įvairiais klausimais, ir kurie patys nebijojo dalytis savo rūpesčiais ir abejonėmis. Antaną itin paveikė vieno iš jų pasisakymas, kad ir kunigai gundomi, gal net daugiau už kitus žmones, ir kad dėl to jiems labai svarbu kasdien aukoti šventas Mišias.

Be kasdieninių Mišių ir maldos būtų beveik neįmanoma atsisipirti pagundai. Antanas daugelį kartų minėjo šį kunigo pasisakymą, kuris jį drąsino ir stiprino jo tikėjimą, gal net išsklaidė vidaus abejones dėl savo tinkamumo kandidatuoti į studentų ateitininkų pirmininkus.

Grįžęs iš stovyklos, Antanas su užsidegimu pasižventė ateitininkų veiklai. Jis buvo New Yorko draugovės pirmininkas ir išvystė plačios apimties veikimą, rengdamas dažnus susirinkimus, pasikviesdamas paskaitininkų iš kitų miestų, lankydamasis kitose rytų pakraščio draugovėse, skatindamas jas sekti niujorkiečių pavyzdžiu. Kai vėl susitikome moksleivių stovykloje 1964 m. vasarą, jis buvo galutinai nutaręs kandidatuoti į Studentų sąjungos pirmininkus, buvo sudaręs vadovybę ir turėjo kai kurių kitų draugovių įsipareigojimus remti jo kandidatūrą.

Nors savo veikla jis buvo įrodęs esąs tinkamiausias kandidatas, kai kurie studentai gana kategoriškai priešinosi jo planams. Tuo laiku buvo įprasta studentų sąjungos pirmininku išrinkti į asprantūrą jau įstojusį studentą, tai yra „graduate student“. Antanas dar buvo be bakalauro. Gera prisimenu, kad studentų stovykloje vakarą prieš suvažiavimą, kuriame turėjo vykti pirmininko rinkimai, pas Antaną atėjo keli vyresni studentai, kurie pradėjo aiškinti, kad jis netinka pareigoms. Jie esą pritaria planui sukurti naują valdybą New Yorke, tačiau pats Vainius negali būti pirmininku, o turi būti tik eilinis valdybos narys. Pasiūlymą ramiai ir mandagiai išklausėme, o są-

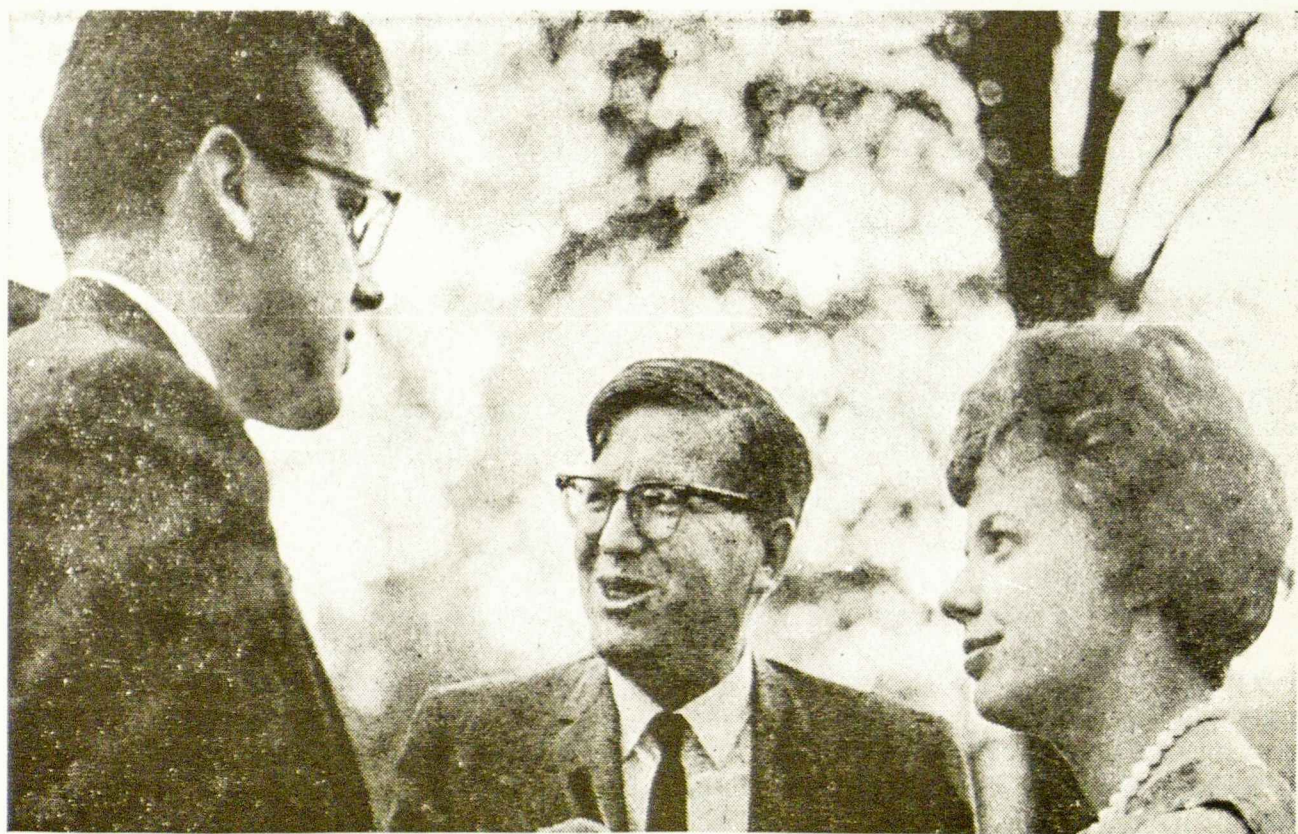
jungos „prestižo“ sergėtojams išėjus, tik pasijuokėme, nes balsų dauguma buvo užtikrinta ir nebuvo kitų rimtų kandidatų. Sekančią dieną Antanas buvo išrinktas pirmininku beveik vienbalsiai.

Antanas buvo nepaprastai darbštus studentų pirmininkas. Bet jis gerai suprato, ką jis gali pasiekti ir ko negali. Jo mėgiamiausias posakis ir savotiškas veiklos keliarodys buvo protestanto teologo Reinholdo Niebuhro kreipimasis:

Dieve, suteik mums malonės santūriai priimti tuos dalykus, kurių negalime pakeisti, drąsos keisti tuos, kurios reikia keisti, ir išmintį atskirti vienus nuo kitų.

Antanas elgėsi pagal šį principą. Jis nemėgino keisti tradicinio veikimo pobūdžio, nesiūlė naujų ateitininkų principų interpretacijų. Tačiau jis mokėjo nuoširdžiai ir paprastai aiškinti ateitininkų idealus ir turėjo retą galią kitus užkrėsti savo entuziazmu šioms idealams. Ne vienam studentui jis įprasmino ateitininkų principus, kurie jau daugeliui buvo be galo įgrišę — ne ta prasme, kad jie šiuos principus atmestų, bet kad dėl jų nuolatinio ir dažnai trafaretinio kartojimo jaunučių ir moksleivių susirinkimuose ir stovyklose jaunimo protas beveik automatiškai išsijungdavo, kai dar vienas paskaitininkas pradėdavo neįdomiai kalbėti šiais reikalais.

Jis buvo draugiškas, šiltas, į kitus nežiūrėjo iš aukšto, visiems turėjo laiko tarti ir asmenišką žodį, kantriai išklausydavo kitų skundus ir rūpesčius.

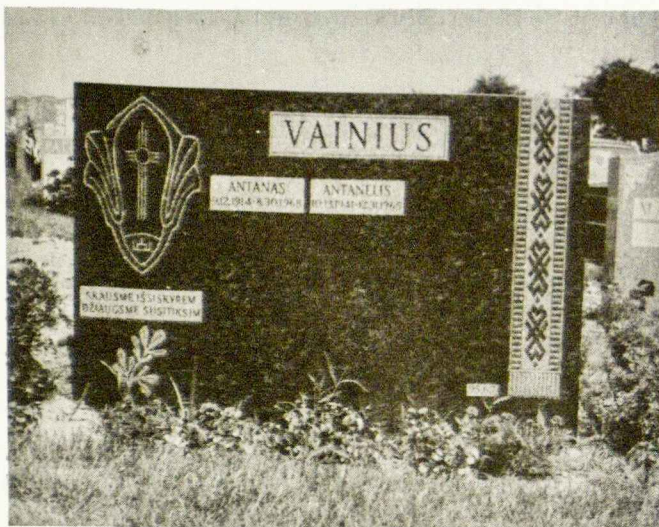

Dr. Juozas Girnius (viduryje) kalbasi su Studentų ateitininkų sąjungos pirm. A. Vainiumi ir Vida Lūšyte.

Antanas buvo labai pakantus, o retas jaunąs idealistas turi šią savybę, nes dauguma kokiam nors tikslui išipareigojusių jaunuolių linkę manyti, kad tie, kurie nepitaria jų siekiams, tai daro iš blogos valios. Kalbėdamas didesnėje grupėje, Antanas sugebėdavo bent daliai klausytojų sukelti ispūdį, kad jis tiesiog į juos kreipiasi, beveik asmeniškai su jais kalbasi. Šis sugebėjimas ne mažiau už jo gaivališką energiją skatino kitų pasitikėjimą, sukėlė norą jo klausytis, su juo veikti.

Antanas tik metus vadovavo studentams. Pasibaigus kadencijai 1965 m. vasarą, jis pasitraukė iš pareigų, nors jo išipareigojimas ateitininkijai nesumažėjo. Bet jis neturėjo progos daug ko naujo nuveikti, nes po pusmečio žuvo, važiuodamas į studentų žiemos kursų.

Kiekvienas jaunas žmogus miršta ne laiku, bet Antano mirtis buvo ateitininkams smūgis ir dėl to, kad tuo metu tarp studentų brendo krizė. Studentų skaičius ir kokybė smarkiai smuko. Šio reiškinio priežastys kol kas neišaiškintos, bet kaip bebūtų, merginos ir vaikinai, gimę apytikriai nuo 1944 m. iki 1950 m., greičiau nutauto, prasčiau mokėsi. Manau, kad tai iš dalies išdava to, kad jų tėvai, ką tik atvykę į Ameriką, labai rūpinosi gauti darbą, išmokti kalbą, prisitaikyti prie naujų sąlygų, tad ir turėjo mažiau laiko savo vaikams. Antra vertus, lietuviai tuo metu gyveno prastuose rajonuose, tad jų vaikai, truputį apleisti ir norėdami įtikti savo gatvės draugams, dažnai su kaupu įsisavindavo vietos chuliganų pomėgius. Nuo 1966 m. gal kokius penkerius metus studentai blaškėsi ir labai silpnai veikė. Tikiu, kad Antanas būtų galėjęs su jais susikalbėti ir jų galvosena paveikti teigiama linkme.

Vainių paminklas New Yorko kapinėse.

Praėjo dvidešimt metų nuo Antano mirties. Per tą laiką daug kas nužengė užmarštin. Net geriausių draugų ir laimingiausių momentų atsiminimai blėsta, rečiau ir tik kai kuriomis progomis juos atsimername. Tačiau nuvykęs į Kennebunkportą ar į Dainavą, kartais pajuntu, kad dairausi, lyg laukdamas Antano ateinant, ateinant su šelmiška šypsena ir su stichiškai prasiveržiančiu džiaugsmu gyventi ir viskuo grožėtis. Tada širdį suspaudžia švelnus liūdesys. Pasidaro gaila, kad toks doras žmogus, toks jaunas mirė, bet tuo pačiu ir gera, kad jis iš viso gyveno. Kiti jo draugai turbūt panašiai pagalvoja.

AŠ ATNEŠIAU JUMS SAULĖS PATEKĖJIMĄ

Vytautas Mačernis

Vieną vakarą grįžau į savo tylų kambarėlį. Saulė ką tik buvo nusileidusi, ir jos rožinis ratas dar tebejuosė visą horizontą. Prie pat horizonto padangė buvo kruvina, bet juo aukštytyn skliautais, juo ratas darėsi šviesesnis, labiau ružavas. Toks juodbruvis vakaro raudonumas visada mane kerėdavo, bet šį vakarą aš nebesvajojau apie nusileidusios saulės gražumą, tik jos pačios man gaila buvo...

Atsisėdau kambarėly prie stalo priešais vienintelį langutį ir pažvelgiau į rytinę dangaus pusę. Saulės grįžtant dar nė laukt negalėjau. Buvau labai pavargęs ir pats sau tariau:

— Aš pamiegosiu ramiu miegu iki saulės atėjimo. Nutarimas buvo eilinis, bet ir neblogas. Juk visi

taip daro — laukdami saulės, užmiega jaukiu ir nuoširdžiai giliu miegu.

Atsiguliau. Galva ramiai ilsėjosi ant prieglavio, nes joje nebuvo jokios minties. Tai yra momentas, kada imi savo sielos ūgiu išsitiesti tinginytei ir taip glūdėdamas, pats savęs nejunti. Bet užmigt vis dėlto negalėjau. Langą nuauksinęs vakaro raudonumas kažkaip slėpiningai atsimušė mano akyse. Pasikėliau ir, priejęs prie lango, nuleidau užuolaidą. Tariaus galėsiąs ramiai praleisti naktį. Bet nieko negelbėjo. Manyje kartu su vakaro šešėliais pabudo neramumas, ir staiga širdį užgavo kažkoks slėpinys. Jis atėjo nejučiom, lyg koks įkyraus skausmo prisiminimas. Gal jau ne vieną kartą buvo su manim taip atsitikę, ir

tariau, naktį praeisiant, besiblaškant ant pagalvio . . .

Vieną minutę, kai lange visiškai užgėso juodbruvis raudonumas, mano mažutis kambarėlis prisipildė vakaro slėpinių. Kažkaip keistai, bet varginančiai buvau tų slėpinių pagautas.

Bet tai buvo slopinančiai malonu ir saldu, ir varginas skausmas turėjo kažkokią didžią vertybę, kurios nei tada, nei dabar negaliu įspėti. Atėjo rytas. Laikrodys paskelbė pirmąsias naujos dienos valandas. Bet vis dar tebebuvo tamsu. Pagaliau pamažėle nusiraminau ir lyg prisnūdau. Kažkoks grįžtelejimas mane pabudino, ir aš pamačiau aukštą, tvirtą būtybę, ramiai ir lėtu žingsniu besiantinantį į mane. Aš neišsigandau, bet, labai nustebintas, atsisėdau ant lovos krašto. Nepažįstamasis priėjo prie staliuko ir prisėdo vienintelėn mano kėdėn. Jis pažiūrėjo į mane ir pamažėle vėl nosisuko į lango pusę. Aš tuoj sumečiau, kad tai kokių trisdešimt metų vyras, kažkaip patraukiančiai malonus ir geras. Jo akys buvo pilnos ramios ugnies ir judesiai nusistebėtino pranašumo, palyginus juos su žmonių judesiais. Šis žmogus staiga man pasirodė pažįstamas, tik niekaip negalėjau prisimint, kur aš jį buvau matęs: ar karščiu degančiose jaunystės naktyse, ar tyliame dvasios susikaupime. Tik niekaip negalėjau atspėti . . .

Jis pasikėlė ir patraukė lango užuolaidą. Pirmieji tekančios saulės spinduliai nušvietė Jo veidą, ir aš pažinau.

— Viešpatie! — sušukau ir tyliai prie Jo prisitartinau. Man pasidarė be galo baugu.

— Viešpatie! Kodėl teikeisi aplankyti mane? Jis tik pasilenkė ant stalo ir tyliu patraukliu balsu tarė:

— Aš atnešiau saulės patekėjimą, nes tu laukei.

— Taigi, Viešpatie! Aš jo laukiau.

Jis tik pasižiūrėjo į mane ir liūdnai pratarė:

— Tu laukei saulės, bet jos laukimą pakeitei miegu. Ir taip visi jūs darote! Šviesos laukiate miegodami. „Tegu ji pati ateina“, sakote jūs. Bet budinti aš jūsų nemačiau, nors jūs dažnai skundžiatės ir verkiate, nesulaukę saulės. Bet saulė dažnai pro jus praeina, tik jūs nepastebite jos, nes niekada nebudite sargyboje. Jūs saugote gyvybę, bet šviesos nesaugote. Jūs bijote tamsos, bet šviesos nelaukiate. — Staiga Jis nutilo ir susimąstė, žiūrėdamas į tekančią saulę.

Aš irgi nukreipiau į ją savo akis. Širytinė saulė buvo kažkaip neįprastai šaisti. Aš, nutraukdamas tylą, tariau:

— Kokia meili saulės šviesa, Viešpatie. Šitie spinduliai atgaivins laukus ir vasara subręs bereginti. Žmonėms bus nemaža džiaugsmo.

Staiga Viešpats atsigręžė į mane ir pilnu užuojautos žvilgsniu palydėjo paskutinius mano žodžius. Aš sumišau, susigėdau.

— Gal tušti mano žodžiai, Viešpatie, gal ir negerai? Jis atsakė:

— Žodžiai geri, bet ne geriausi. Tu kaip ir daugelis

nesidžiaugi pačia šviesa ir saulės spindėjimu, bet tau rūpi spindulys, kuris padės subręsti vasarai, ir atnešti žemei vaisių, reikalingų tavo kūnui. Šviesa jau tapo mums ne šviesa, o šviesoje ižiūrimų daiktų tinkamumas, ir Jūs patys gyvenate ne šviesai, o Šviesos padarams.

Jis dar labiau pakėlė balsą ir toliau tęsė:

— Aš atnešiau jums saulės patekėjimą, bet jūs nebudėjote, aš įdiegiau jūsų širdyse Šviesą, bet jūs pasišvietėte mano šviesa savo auksui suskaičiuoti, aš įdiegiau sielų šilimos liepsną, bet liepsną jūs panaudojote valgių kepimui. Todėl vargstate ir nerandate ramumo. Budėkite, ir vėl atsivers šviesa. Pakelkite galvas ir pastumkite šalyn auksą, nes auksas slegia sielą ir sumaišo protą. Šilima atkurkite save ir pasaulį, o aš būsiu jūsų žingsniuose. Budėkite, nes Aš atnešiau saulės patekėjimą, — baigė Viešpats.

Aš dar kartą pasižiūrėjau saulėn. Ji staiga ėmė nesulaikomu greitumu į mane artėti, ir mano akys pamatė nuostabų dalyką: mano svetys liepsnojo saulėje ir saulė Jame. Aš buvau pagautas neįprasto karščio ir meilės ugnyje apalpau . . .

Kai aš pabudau, į mano kambarį buvo prisirinkę žmonių. Mano galvą jie trynė šlapiais skudurais ir išsigandę verkšlėno . . . Tačiau pamatę mane vėl sveiką, nudžiugę dėkojo Dievui.

Ar ir su tavim taip pat neatsitiko, mano mielas drauge? Bet štai mes pamažėle pamiršome tą gražų atsitikimą ir, gal būt, tik retkarčiais jį beprisimename. Pradėkime budėti, saulės laukdami, ir tas malonus saulės užtekėjimas vėl ateis pas mus. Žinoma, tai sunku, nes tavyje pabudusi šviesa bus šlapiais skudurais gesinama, bet tu gali nepasiduoti ir palikti žmogum, kuris niekada neišleidžia saulės iš akių ir iš širdies.

„Ateitis“, 1938 m. Nr. 7

NEMUNAS KALBA

Pranas Urbutis

1.

— Aš Nemunas
esu

aš ne klajūnas —
aš Lietuvą ant savo pečių
nešu!

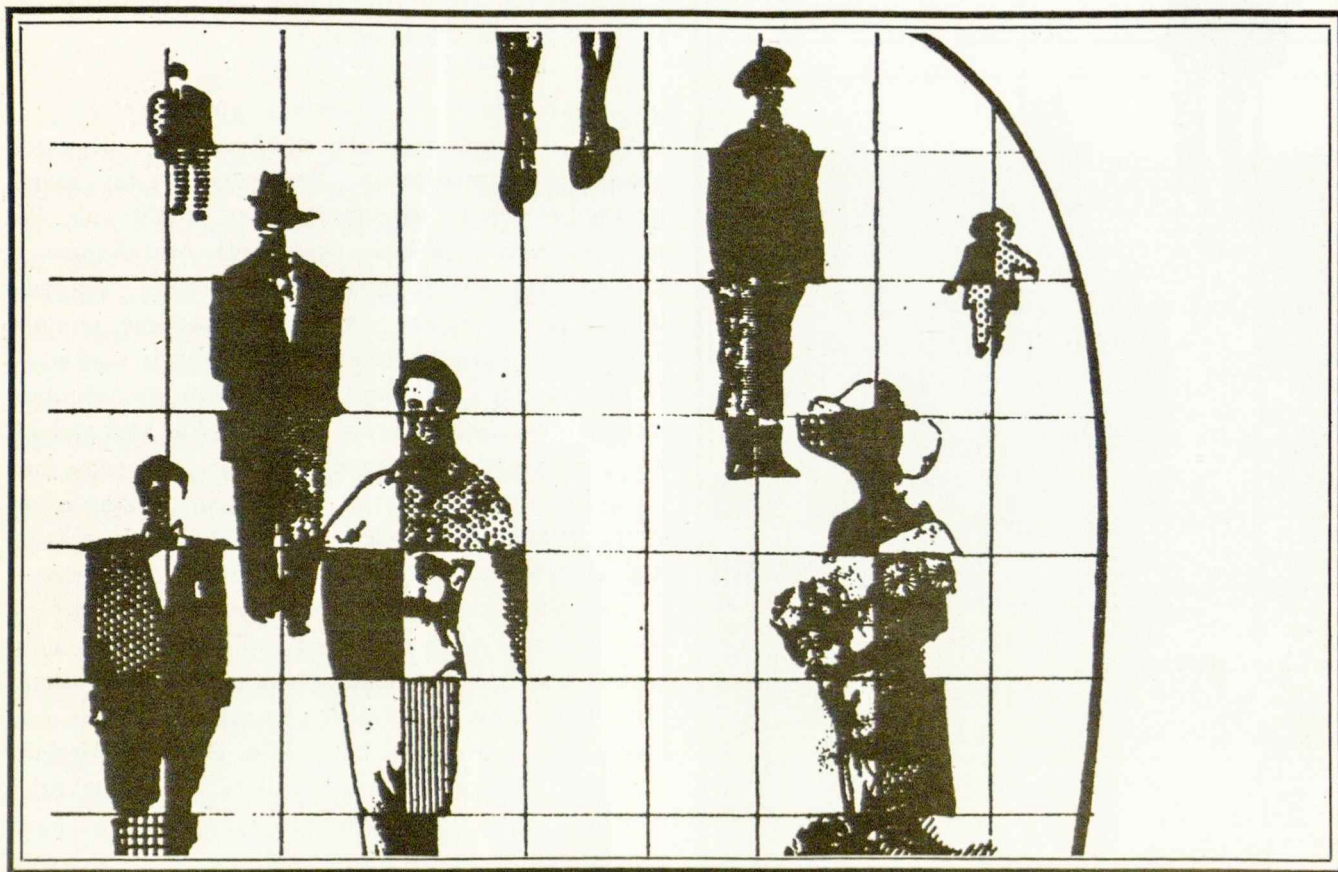
— Ledus sutriuškinu
ir vandenį šiltą į laisvę
nešu.

Panemuniais laisvės vainikus
iš gėlių pinu.

Aš Lietuvos gražiausia upė —
aš Nemunas
esu!!!

Pusamžiaus pasikeitimų pavojai ir progos

Dr. R. Kriaučiūnas

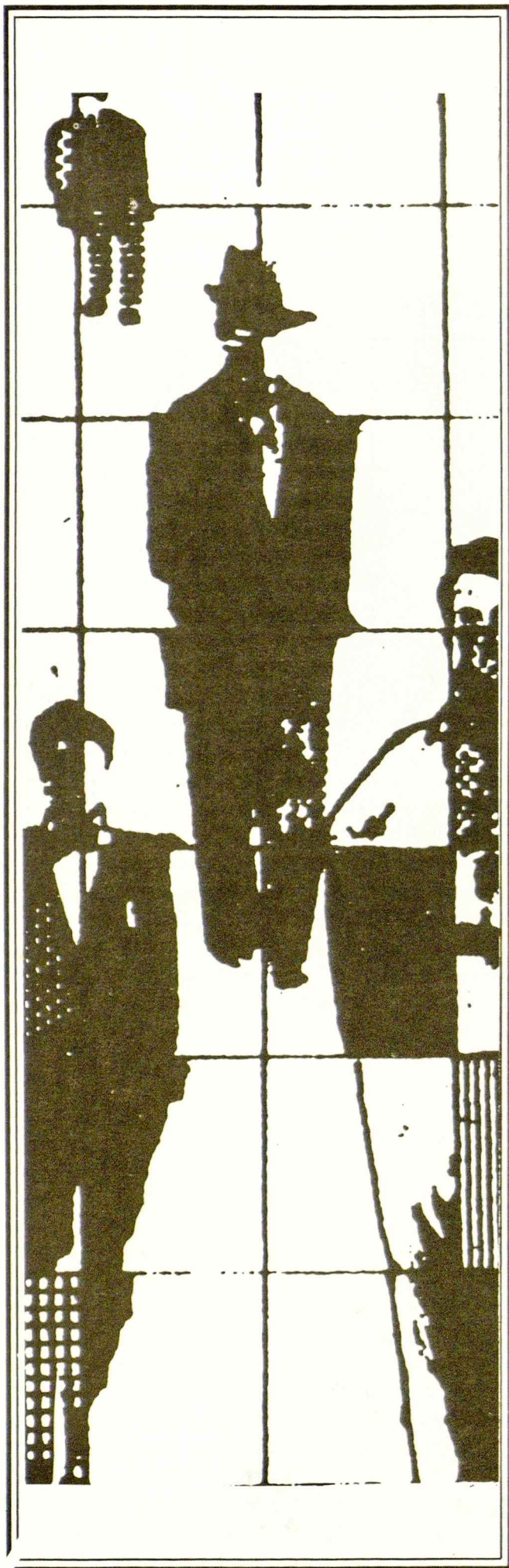
Gyvenime mus visus lydi brendimo tarpai, pakopos. Gana greitai prabėga kūdikystės, vaikystės ir jaunystės metai. Įžengiame į suaugusiojo stadijas, kurios atžymimos mokslo baigimu, darbo gavimu, vedybomis, šeimos priaugliu, kartais skyrybomis. Galop pasiveja senatvė ir mirtis... amžinybė.

Pažvelkime į pusamžių — jo pavojus ir progas. Mokslinėje ir populiarioje literatūroje jau bent dešimt metų skiriama daug dėmesio asmens brendimo stadijoms bei su jomis surištais įsipareigojimais. Viena iš tokių populiarių autorių yra Gail Sheehy, parašiusi bent dvi knygas (*Passages — Predictable Crises of Adult Life*, 1974, ir *Pathfinders — Overcoming the Crises of Adult Life and Finding Your Own Path to Well-Being*, 1981). Šis apžvalginis rašinėlis daugeliu atveju jos mintimis ir įžvalgomis pasinaudoja.

Kažkas pusamžį aptarė kaip metą, kada pasižiūrėjus į veidrodį viskas per colį arčiau žemės priartėja. Pusamžis — tai kryžkelė, kuri pasiekama apie trisdešimt penktuosius metus. Tai gyvenimo pusiaukelė. Ši pusiaukelė duoda progą persvarstyti savo siaurai aptartą tapatybę, kuria vadovavomės pirmoje savo gyvenimo pusėje. Autentiškumo krizės akivaizdoje reikia persvarstyti savo tikslus ir nutarti, kur kreipsime savo likusius metus, kur investuosime

savo dvasinį ir medžiaginį turtą. Nevienam kyla klausimai: „Kam aš visą tai darau?“, „Kuo aš iš tikro tikiu?“, „Ką aš galiu kitiems duoti?“, pagaliau, „Ko aš noriu iš gyvenimo?“. Besvarstydami šiuos ir kitus klausimus, pasijusime vieni ir net vieniši. Nebereikia prašyti kitų leidimo šiam ar tam. Turime išmokti duoti leidimą sau patiems. Pergyvensime ir tam tikrą gedulą, nes reikia atsipalaiduoti nuo varžtų, kurie mus daug metų riboja. Varžtus teks palaidoti kartu su vaikystės žaislais ir jaunystės svajonėmis. Mūsų elgesys darysis mažiau ir mažiau normuojamas visuomeninių normų, draugų, giminių, vyro ar žmonos kapryzų.

Moterys šią pusamžiaus kryžkelę išgyvena penkmečiu anksčiau negu vyrai. Jos kryžkelę prieina apie trisdešimt penktuosius metus, o vyrai, kaip jau sakytą, penkmečiu vėliau. Moterys jaučia priartėjusios prie „paskutinės progos.“ Tiek moterims, o ypač vyrams, yra spaudimas profesinės karjeros plotmėje. Tai spaudimas prasimušti, užkopti į viršų. Nebepasitenkinama būnant jaunu advokatu, nauju rašytoju, nauja gydytoja, bepradedančiu pramonininku. Yra noras pagarsėti, praturtėti, būti pastebėtam, virš kitų iškilti. Nesvarbu, kiek kas būtų į priekį pasistūmęs savo darbe, pusamžyje dažnai

pergyvenama nerimas, persikrovimas, įsisenėjimas. Jausmas, kad nesi pilnai įvertinamas irgi pasiveja. Rūpesčiai sveikata padažnėja. Pats kūnas irgi jau nebėra taip gerai „sustyguotas.“ Nepaslaptis, kad daugelis, ypač vyrų, geriau prižiūri savo automobilį negu savo sveikatą ir kūną. Egzistencinėje plotmėje neretai sau keliamas klausimas: „Argi tikrai iš šio ar to visas gyvenimas susideda?“

Apie keturiasdešimt penktuosius metus grįžta pusiasvyra. Žemė po kojomis tampa ir vėl kieta ir patvari. Draugai pasidaro ypač svarbūs. Tiek pat svarbus ir privatumas. Pusamžis — tai inventorizacijos metas. Praregima tamsa tunelio gale. Per pirmąją savo amžiaus pusę save brandinome ir kibome, kur tik spėjome: ugdėme kūną, skynėme laimėjimus, mezgėme draugystes, sėmėme pinigus, auginome vaikus, mokėjome mokesčius ir sąskaitas. Dabar nuvykę į savo laidos abiturientų dvidešimtųjų metų jubiliejaus sutiktuves sužinome, kas kiek atsiekė, kuo pasižymėjo, kur prasimušė. Tačiau iš tikro mus daugiau paveikia patyrus, kad Jonas penkiasdešimt svarų priaugo, kad Petras, golfą žaisdamas, sukrito, kad Marytė paliko vyrą ir vaikus ir su kitu išbėgo.

Paradoksiška, kad pasiekus savo gyvenimo viršūnę nuo jos matome ir to gyvenimo galą. Išgyvenami įvairūs pakeičiai. Pirmiausia paminėtina pasikeitimai laiko pajautime. Dirbantieji už namų baiminasi, kad belikę mažai laiko atsiekti, pakilti, išgarsėti. Motinos namuose nuogaštuoja, kad vaikus užauginus prieš akis bus „marios laiko.“ Išgyvenami pasikeitimai savo ir kitų supratime, užjautime. Miršta tėvai, subręsta vaikai. Artimi draugai, ligų ar avarių pakirsti, skiriasi su šiuo pasauliu.

Iki šiol užimtos pareigos ir rolės pasijaučia per ankštos, per siauros, per daug varžančios. Proga moterims tapti daugiau išraiškioms ir būti pripažintoms, išklausytoms. Proga vyrams pagaliau prisipažinti ir susipažinti su savo jausmais, nuotaikomis, proga atsipalaiduoti nuo profesinių varžtų, proga intymiau su kitais suartėti. Pripažįstant savo trūkumus, nevienas tų trūkumų, tarsi šetonų, mus gali pastumėti į nuliūdimą, liguistumą, išvirkavimą, kitų dominavimą, savęs žudymą alkoholiu, vaistais, avarijomis, net savižudybe. Pripažindami savo trūkumus, iš tikro neretai patirsime, kad mes esame savanaudžiai, gobšūs, baimingi, pavydūs. Su pavojais atsiranda ir progos: proga subręsti, proga suformuluoti autentišką tapatybę. Iki šiol tarnavome tėvams, visuomenei, draugams, darbdaviams. Darėme tai, ko iš mūsų buvo reikalaujama. Dabar proga tapatybę atbaigti ir sau patiems pasirinkti, ką mes toliau norime daryti, kad iš to būtų naudos ne tik visiems kitiems, bet ir mums. Atsiranda proga tam tikram vertybių ir svarbumų pergrupavimui bei persijojimui. Proga atsipalaiduoti, proga atgimti. Pusamžis — tai proga ne tik save naujai atrasti, bet ir kitus mylinčiai apkabinti.

Jolita Kavaliūnaitė

Magiškas žodis Roumain, Zobel ir Krėvės kūryboje

Literatūros kūrinys panašus į žmogų. Į žmogų, kuriame atsispindi jo vidinio ir išorinio pasaulio momentai, jo minties ir sielos bangavimai, socialinė aplinka ir pagaliau tas kraštas ir toji žemė, kurioje jis gimė ir užaugo ir su kuria jo gilūs ir labai nuoširdūs santykiai niekad nenutrūksta.

Todėl ir susitikimas su literatūriniu kūriniu kartais labai mažai tesiskiria nuo susitikimo su žmogumi, kuriame atsiskleidžia jo siela, jo gyvenimo kelias, jo situacija šiame pasaulyje ir jo likimas pačia giliaja — egzistencine prasme.

Toks susitikimas, ypač su kito ir tolumo krašto literatūros kūriniu ir jo žmogumi, dažnai suteikia ne tik estetinio džiaugsmo, bet taip pat ir naujų ir neįprastų vaizdų ir naujų to pasaulio gyvenimo momentų. Jis atskleidžia ir patį žmogų, kurio prigimtis iš esmės niekada ir niekur nesikeičia. Jis visur — net ir geografiškai tolimiausių kraštų gyvenime ir literatūroje — toks pat ar bent labai panašus.

Net ir labai tolimos prancūzų Karibų jūros literatūros žmogus daugeliu atžvilgių panašus į žmogų, kurį sutinkame ir lietuvių literatūroje. Ir vienas ir kitas eina savo gimtosios žemės keliais. Ir kartais jis labai giliai net mistiškai ir magiškai — susijęs su savo gimtąja žeme ir su išoriniais jos daiktais, turinčiais lemiančios ir likiminės reikšmės jo gyvenimui.

Šiuo kartu trumpas žvilgsnis į trijų rašytojų — Haiti rašytojo Jacques Roumain, Martinikos — Joseph Zobel ir lietuvių — Vinco Krėvės — žmogų, magiškai susiejusių savo gyvenimo žingsnius su išorinio pasaulio daiktais, kurie nuveda juos prie mirties.

Roumain novelėje *Švarkas* jos personažą Saivre magiškai ir fatališkai sujungia su keliu, vedančiu prie nusižudymo, vieno girtuoklio smuklėje pasakyti žodžiai. Jis, žiūrėdamas į sienoje kabantį švarką, pasako: „Lyg pakaruoklis”.

Tie žodžiai, vis ir vis kartodamiesi, taip giliai įsiveržia į Saivre'o mintis ir sielą ir taip prieš jo paties valią jį apsėda, kad jis baigia savo gyvenimo kelią pasikardamas.

Panašus atvejis, nuvedantis žmogų prie mirties, sutinkamas ir Martinikos rašytojo Zobel'io kūrinyje *Dovana*. Čia laikrodininkas, padovanodamas laikrodį savo jaunam padėjėjui, pasako: „Jis eis tol, kol aš gyvas būsiu”.

Ir tie žodžiai — jo paties mirties sprendimas. Berniukas išeina pasivaikščioti ir netyčia išmeta

laikrodį. Laikrodis sudūžta ir sustoja ėjęs. Tą patį momentą sustoja plakusi ir laikrodininko širdis.

O mūsų rašytojo Vinco Krėvės *Skerdžiaus* Lapiną nuo pat jaunystės lydi giliai įsiveržusi į jo būties gelmes čigonės pranašystė: „Gyvensi tol, kol Grainio liepa žaliuos”.

Ir Lapinas, nors ir labai senas būdamas, magiškai susijungęs su liepa, atrodo, žaliuoja ir žydi. O kai tik Grainis nei iš šio, nei iš to liepą nukerta, miršta ir Lapinas.

Įdomu čia dar ir tai, kad visų šių trijų novelių veikėjų gyvenimą ir galutinį jų likimą susieja su daiktais žodis. Žodis, kuris įsiveržia į jų sielą ir magiškai savo tamsa jų gyvenimo kelią sujungia su mirties žingsniais.

Vilius Dundzila

PARAPIJOS IR PAŠAUKIMAI — mintys, klausimai ir pavyzdžiai

Kodėl pašaukimai? Ką turi bendro parapijos su pašaukimais?

Pagalvokim.

Išeivijos lietuvių kunigų amžiaus vidurkis vis kyla, t.y. mūsų kunigai po truputį senėja. Visi gerai žinome, kad kuo vyresnis žmogus, tuo atsargiau turi dirbti, atsižvelgdamas į sveikatą. Tiesa, yra keleta visiems gerai žinomų išimčių. Daugumas mūsų kunigų priėmė šventinimus dar Lietuvoje. Jie yra mūsų senelių kartos nariai.

Ne vien lietuviai vargsta su kunigų stoka. Europos bažnyčia jau daugiau kaip tūkstantis metų siunčia misijonierius į įvairias pasaulio šalis. Amerikos bažnyčia naujausiais laikais prisidėjo prie šio sąjūdžio. Bet „trečiajame pasaulyje“ — Pietų Amerikoje, Afrikoje ir Azijoje — vis auga stojančių į kunigus skaičius. Netrukus, dažnai sakoma, trečiasis pasaulis siųs misijonierius gelbėti senojo ir naujojo pasaulių bažnyčioms.

Mums galėtų būti paguoda, kad nesame vieni, tačiau tai neišsprendžia mūsų problemos.

Stoka kunigų apsunkina parapijas arba jas net uždaro. Kitos parapijos perduodamos svetimtaučių sielovadai. Amerikiečių akimis žiūrint, tai nėra blogai. Viena bažnyčia, tik kita kalba, kurią daugumas vistiek laisviau kalba negu savo „tautine“ kalba. Man pačiam yra labai sunku amerikiečiams išaiškinti, kad lietuvių religinė kultūra ir istorija žymiai skiriasi nuo amerikiečių. Mūsų papročiai, kultai, apeigos ir pan. išsivystė per paskutinius 500-600 metų. Kai kas, pvz., religiniai paveikslai (ikonos), suplikacijos ar lietuvių tipo giedamos mišios pas mus ateina iš ano tūkstantmečio pradžios ir vidurio. Tai bent 1500 metų tradicijos. Amerikos bažnyčia susikūrė 18-to šimtmečio antroje pusėje, ypač airių, vokiečių ir italų imigrantomis *įsisteigus* (ne tik atkeliavus) Amerikoje.

Mums nėra bažnyčios be Mergelės Marijos paveikslo, o amerikiečiam — be statulos. Kūčių plotkelės ir prieskučiai yra šeimos liturgijos dalis. Ar amerikiečiai turi ką nors panašaus? Mūsų kunigai šiuos papročius remia, o svetimtaučiai — tik kartais.

Sutraukus: pakeičiant kalbą ir papročius, tampa nebe sava. Tiesa, yra tikėjimo branduolys, kuris mus riša. Žmogus turi pats apsispręsti, ar jis/ji nori „susilieti“ su amerikiečių bažnyčia, atsinešdamas savo brangenybių kraitį. Prievarta mus tik atitolina.

Svetimtaučiai kunigai neišsprendžia mūsų

problemos, o ją tik paaštrina. Bet galima perimti amerikiečių mintis, kurios sprendžia kunigų stokos klausimą.

Aš neturiu statistikos apie visas amerikiečių parapijas, bet iš patirties galiu papasakoti apie bent 4 parapijas. Trumpumo dėlei, artimiau pažvelgsiu tik į vieną parapiją.

Priklausau Šv. Sebastiono parapijai Čikagos šiaurėje. Parapijoje dirba trys kunigai, kuriems padeda keturi diakonai. Du kunigai — klebonas ir antrasis vikaras — dienomis dirba vyskupijoje, tai vienas vikaras atlieka kasdieninius reikalus.

Kun. Lipniūno kuopos narės pasivaikšto gamtoje rekolekcijų metu: Lidija Biliutė, Aušra Jasaitytė, Rita Račkauskaitė, Raminta Biliutė, Andrėja Kaminskaitė.

Parapijai priklauso apytikriai 600-800 žmonių, neskaitant vaikų. Trečdalis yra ispanai. Visi diakonai yra ispanai, tai jie pagrindinė rūpinasi ispanų sielovada. Kunigai tuo neturi rūpintis, išskyrus sakramentinius reikalus. Diakonai dažniausiai ispanų mišiose pamokslauja. Likę yra amerikiečiai, kuriuos galima suskirstyti į dvi grupes.

Viena grupė priklauso organizacijai „Dignity“, kuri siekia bažnyčios tolimesnės reformos. Šiai grupei priklauso šeši kunigai iš kitur, kurie užsiima grupės sielovada. Likę yra kasdieniniai parapijiečiai, kuriais faktiškai rūpinasi klebonas ir vikarai.

Prie parapijos yra mokykla ir katekizacijos pamokos. Du atskiri savarankūs komitetai rūpinasi šiais reikalais.

Parapijoje veikia įvairūs komitetai. Finansinis komitetas atlieka visą sąskaitybą. Ekonominis komitetas ruošia biudžetus ir renka lėšas. Mišių komitetai (ispanų, anglų ir „Dignity“) paruošia mišias (giesmes, skaitymus, apeigas, reikmenis ir pan.). Chorai (irgi trys) palydi pamaldas. Socialinių reikalų komitetas rūpinasi aktualiais šių laikų klausimais. Labdaros komitetas bendradarbiauja su artima vieša virtuve benamiams. Parapijos planų komitetas yra lyg siela, nustatydamas ateitį ir planus bei įvertindama žygius. Remonto komitetas rūpinasi patalpomis. Parapijos valdyba atlieka visus administracinius darbus. Jis irgi kunigam bei komitetam pataria.

Be komitetų, yra dar būrelių. Vienas būrelis lanko ligonius, jiems nešdamas sakramentus, skaitymus ir pan. Jie irgi guodžia ir draugauja su sergančiais ir invalidais. Kitas būrelis įvairiais būdais ranka aukas parapijai. Šie būreliai nėra labai „formalūs“ ar organizuoti, be pirmininkų ir t.t. Jie yra parapijiečių laisvos iniciatyvos vaisiai.

Pats „Dignity“ turi savo valdybą ir komitetus. Pastoraciniam komitetui priklauso kunigai ir pasauliečiai, besirūpiną religiniu/dvasiniu auklėjimu. Suaugusiųjų lavinimo komitetas rengia kurselius, paskaitas, susikaupimus ir rekolekcijas. Spaudos komitetas leidžia organizacijos leidinius ir skelbia renginius viešojoje spaudoje. Moterų komitetas rūpinasi ypatingais moterų reikalais. Socialinių reikalų komitetas seka politiką — JAV valdžios ir bažnyčios — rengdamas laiško rašymo vokus atitinkamom progom.

Parapijoje yra tam tikrų taisyklių. Pagrindinis nuostatas uždraudžia parapijiečiams dalyvauti daugiau negu viename komitete. Tuo pabrėžiama užsirašymo svarba. Parapija nenori, kad vienas žmogus per daug apsiimtų atlikti. Tai irgi duoda galimybių kitiems atlikti kitus darbus. Iš viso, spėčiau, bendradarbiauja apie 150 žmonių.

150 žmonių atlieka įvairius religinius darbelius. Iš kur jie? Visus asmeniškai pakvietė kuris nors parapijos bendradarbis. Tai yra dalis pašaukimo — verbavimas. Per laiką po truputį išsivystė tinklas. Dabar

JAUNIMO DRAUGAS

Ramūnas Balčiūnas

Kalakuto Diena — Kalėdos, jaunimas važiuoja.

Pasitinka draugiškas veidas — šypsena,

Sunkiai dirbantis — pilnas meilės.

Suorganizavo jaunimui kursus,

Paskaitos — juokas — malda — draugystės.

Neleidžia sėdėti ant kelių,

— Per ilgai šokat, per garsi muzika.

Bando suprasti jaunimą,

Atsako į asmeniškų klausimus,

Visada turi laiko pasikalbėti —

STL (SAVO TARPE LIETUVIŠKAI)

— Neužmiršk! Lietuvos praeities,

— Rūpinkis! Lietuvos ateitim.

Aukojosi už Lietuvą.

Skaito paskaitą — klausom,

Laikas valgyt, dar kalba —

Paklausyk — gal ką išmoksi.

Noriai praleido laiką su jaunimu.

Ačiū už draugystę — sunkų darbą,

Už meilę — šypsena — žodį —

Kursų širdis.

Be jo, kursai — ne tie,

Jaunimas Jį mylėjo,

Jo Dvasia pasiliko Dainavoje ir mumyse.

Kunigas YLA — Jaunimo Draugas!

yra pakankamai darbininkų, bet vistiek ieškoma daugiau pagalbos, nes norima visus parapijos narius vienu ar kitu būdu (be metinių ar mėnesinių susirinkimų) įjungti į parapijos vedamąjį darbą.

Šitaip užtenka vieno kunigo-vikaro rūpintis kasdieniniais reikalais.

Galima manyti, kad baisu, kad pasauliečiai tvarko bažnyčią, bet tai visiškai nekenkia nei bažnyčiai, nei parapijai. Anaipol, tai *stiprina* parapijos tikėjimą. O tai, vis dėlto, yra parapijos pagrindinis tikslas.

Šv. Paulius sako, kad kiekvieno pašaukimas yra skirtingas. Mes pamirštame atsižvelgti į savo, pasauliečių, asmeniškų pašaukimus. Visi nekviečiami būti kunigais ar *diakonais*. Esame išdininkai, mokytojai, rengėjai, virėjai, dažytojai, rašytojai, poetai ir pan. Ir kiekvienas turime savo vietą, ar galėtume lengvai savo vietą atrasti Šv. Sebastijono parapijoje. Ieškokime savo pašaukimų išteklį mūsų parapijose.

Iš to išplauks kunigų kandidatų. Šį rudenį du parapijiečiai įstoja į seminariją. Kasmet po vienas ar du įstoja. Kiek lietuvių parapijų gali tuo pasididžiuoti? Įstojantys tarp kitko, yra parapijos veikėjai.

Ne viskas kas svetima, bloga, daug kuopasimokykim ir pagalvokim.

Tadas Klimas

IŠEITIS

Seniai labai seniai vieno gražaus krašto senasis valdovas, regėjęs ženklą, pasišaukė savo abu pavyzdinius sūnus. Jo sūnūs buvo ne tik tvirti kaip ažuolai, bet ir išmintingi; visos tautos pasididžiavimas ir džiaugsmas. Pasišaukęs sūnus, senasis karalius jiems taip prabilo:

„Ilgai valdęs, ilgai gyvenęs yra jūsų tėvas, bet ateina laikas, kai paliksiu ir jus ir šį savo numylėtą kraštą. Kad abu esate verti valdžios, palieku jums po lygų, atskirą sostą. Atminkite ir tai, ką esu ne kartą jums sakęs, kad valdovų kiekvienas geras žygis ir darbas turi plačiausią atgarsį visame krašte ir net pasaulyje. Telydi jus džiaugsmas ir pasisekimas.”

Netrukus senasis karalius, kaip ir buvo pranašavęs, mirė. Praėjo eilė metų. Broliai šviesiai valdė jiems skirtus kraštus, ir kraštai žydėte žydėjo. Žmonės džiaugėsi tokiais savo valdovais. Ir pačių brolių meilė vienas kitam augo ir augo.

Tačiau vieną gražią dieną jaunesnysis brolis smarkiai supyko ant vyresniojo. Baisiai užsirūstino. Sudegino visas iš brolio gautas dovanas. Liepė išpjauti brolių iš visų paveikslų ir išbraukti jo vardą iš visų raštų. Net įsakė sudaužyti visus veidrodžius, kad negalėtų pamatyti savo veido, kuris buvo labai panašus į brolio.

Ir kodėl jaunesnysis taip absoliutiškai perpyko? Gal tėvas nebuvo visiškai lygiai padalinęs kraštą, ir tas jaunesniajam metas po meto pamažu įkyrėjo? Gal paskutinioji brolio dovana buvo nevykusi? O gal vyresnysis ką negerą prasitarė? Jaunesnysis savo piktume galvojo, kad visos minėtos priežastys yra tikros. Jis sugalvojo dar šimtus kitų priežasčių ir į jas visas tikėjo. Galima sakyti, jas net garbino. Tačiau ar iš viso ir būta kokios priežasties; juk neapykantai nereikia tikros priežasties. Užtenka tik nekęsti.

Vyresnysis brolis gavo tokį pranešimą iš jaunesniojo: „Galėčiau Tavo kraštą užkariauti ir Tave pats savo ranka nužudyti, bet to man neužtektų. Todėl Tau, o broli, skiriu bausmę, kuri, žinau, bus Tau baisesnė už mirtį. Suprask, Tavo gyvybę aš Tau palieku, bet Tavo sielą paverčiu niekais. Būk tikras, kad nuo šios dienos,

jei Tu kam padėsi, aš tam pakenksiu. Kiek Tu išlaisvinsi, aš tiek įkalinsiu. Jei Tu ką ginsi, aš kitą kankinsiu. *Už kiekvieną Tavo gerą darbą aš padarysiu blogą.* Nemanyk nieko nuslėpti. Aš Tave ir Tavo darbus pažįstu, Tu ir pats tą gerai žinai. Kad padarysiu, ką sakau, prisiekiu griauštiniu, žeme ir savo amžina neapykanta Tau!”

Gavęs tokį baisų pasisakymą, vyresnysis tikėjo jaunesniojo priesaika ir net nemėgino jaunesnįjį sulaikyti ar atkalbėti. Tamsūs debesys užliejo vyresniojo širdį, ir nežinojo kaip iš jų išsivaduoti, nes jam pasidarė aišku, kad jaunesnysis yra sukūręs velnišką ryšį tarp gėrio ir blogio. Kiekvienas vyresniojo geras darbas ar net gestas dabar turės neišvengiamą blogio atgarsį. Aimanavo vyresnysis savo nuliūdime ir pasimetime galvodamas, kad gėris vargiai ir begali egzistuoti, surištas tokiame tamprame mazge su blogiu.

Dideliame sielvarte vyresnysis karalius užsidarė aukštame kuore ir nusprendė iš jo neišeiti, kol ras išeitį.

* * *

Viso pasaulio išminčiai atkeliaudavo pas karalių. Tarnas įleisdavo juos po vieną ar kelis. O jie siūlydavo karaliui filosofijas, ideologijas, pasaulėžiūras, su kuriomis, jie teigė, valdovas galėtų išspręsti savo rūpestį. Daugybė tariamai išmintingų žodžių buvo pasakyta, tačiau niekas nepajėgė atnarplioti blogio-gėrio mazgo, kuriuo karalius buvo surištas.

Tarnas gailėjo karaliaus, kuris savo kuoro kambariuose jau ilgokai buvo liūdnam dūmojęs. Nežinojo tarnas, kaip karalius niūrumą pragiedrinti, bet pagaliau įsidrąsinęs prabilo ir papasakojo apie keistą, absurdišką, paniekos vertą, bet neeilinę istoriją, kurią buvo girdėjęs žmonės pasakojant turgaus aikštėse ir senamiesčio siaurose gatvėse. Tarnas nustebo ir net išsigando, pamatęs karalių atsibundantį iš savo nevilties, kaip meška iš žiemos miego. Sužibusiomis akimis valdovas liepė tarnui atlydėti tuos, kurie suteiktų pilnesnį tų įvykių aptarimą.

Kaip jam buvo įsakyta, taip tarnas skubėjo įvykdyti, ir sekantį rytą atlydėjo pas karalių grupę paprastų žmonių. Jie būtų buvę visai paprasti, jeigu jų akys nebūtų žibėjusios meile ir gailėstingumu. Pabuvo jie pas karalių ligi vėlaus vakaro, tada pats karalius palydėjo juos ligi pilies vartų ir tarė, „Ši tai laiminga diena. Geroji Naujiena šiandien atnešta.”

O ta Geroji Naujiena nepalietė nei karaliaus didžiojo rūpesčio priežasties, nei suteikė jam jokių planų. Bet vistiek jis džiaugėsi ir paliko savo liūdnus kambarius, nes Geroji Naujiena teikė vilties ir net daugiau negu vilties: buvo galima tikėtis atleidimo.

Ant karaliaus kaklo kalbėjo ligi tol nepažintas kryžius.

Pranas Pusdešris

AŠTUNTOJI TVĖRIMO DIENA

*Septintą dieną Dievas pabaigė savo darbą ir ilsėjosi.
Prad. 2,2.*

Pabuski, Viešpatie, žvaigždynų soste.
Per ilgai, oi per ilgai užtruko Tavo septintoji diena.
Žemėje Tavo Sūnų nužudęs žmogus
Įniršyje baigia daužyti Tavo įsakymų plokštes,
Ir jo nuliedintas plieninis veršis
Užtemdo Tavo saulį šviesą.
Pabuski, Viešpatie, žvaigždynų soste.

Pabuski, Viešpatie, sutvėręs laisvę,
Užmiršęs jai suteikt nemirtingumo
Ir slibinui septintu antspaudu uždrausti ją praryti,
Palikęs tik vilčių rusenančių žariją
Tautų ir žmogaus griuvėsiuose,
Ašaromis užlietuos židinius.
Pabuski, Viešpatie, sutvėręs laisvę.

Pažvelk į Lietuvą, o Viešpatie,
Ne smėlio grūdus pajūry, bet jų už laisvę
Pralieto kraujo lašus ir ašaras jų suskaityk,
Temidės svarstyklėmis pasverk jų laisvės auką —
Tūkstančiai už laisvę žuvusių partizanų
Jau senai laukia Tavo pabudimo,
Klebendami Dangaus duris.

Pabuski, Viešpatie, tautų tvėrėjau,
Ir Sibiro pusnynuose lietuvių kaulus pamatyk,
Juk be Tavo žinios nė plaukas...
Juk be Tavo žinios nė žolė nenuvysta...
Juk be Tavo žinios Tavo sutvėrtoji Žemė
Negali dingti Lietuva.
Pabuski, Viešpatie, tautų tvėrėjau.

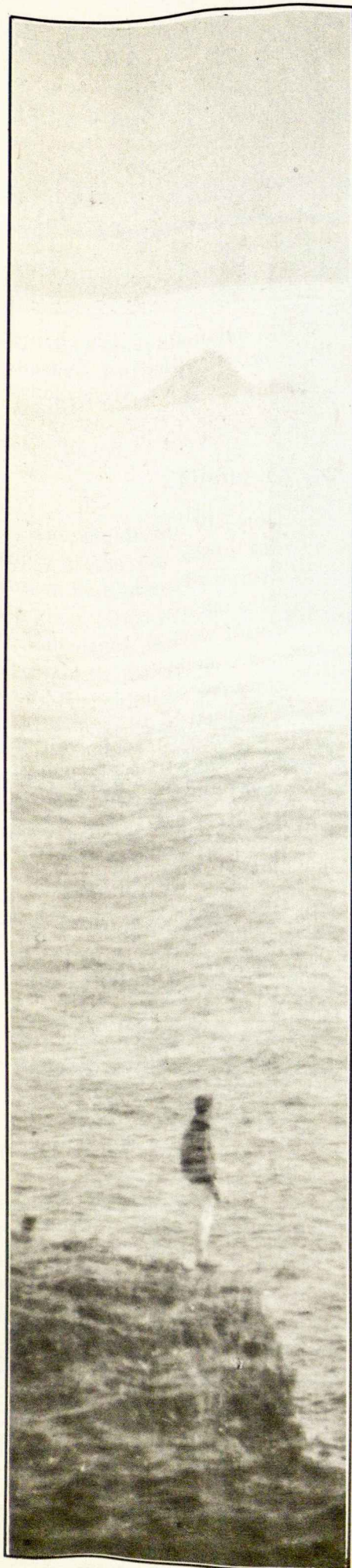
Kaip Tu galėjai ilsėtis, Viešpatie,
Kai dangų plėšė pusiau Kudirkos Simo laisvės šauksmas,
Kai Tavo kunigai Tamkevičius, Svarinskas
Surištom rankom kelia Ostiją ligi paties Dangaus,
Kada užgesusiame Perkūno aukure Kalantos aukos liepsnos
Uždegė laisvės torškimu net mirusias širdis?..
Kaip Tu gali ilsėtis, Viešpatie?

Pabuski, Viešpatie, malonių Dieve.
Pažvelk į Tave iškeltų rankų virpančius miškus,
Išklausyki prašymus Sibiro maldaknygės
Ir Lietuvai, ir tautoms sutverki laisvę amžiną.
Gailestingumu išlyginęs į žmogų vedančius kelius,
Pradėk aštuntąją tvėrimo dieną.
Pabuski, Viešpatie, malonių Dieve.

Pabuski, Viešpatie, žvaigždynų soste.

.....

Ir tarė Dievas žvaigždynų soste:
„Pabuski savo Dievui tu, žmogau.

Jonas L. Račkauskas

1985 metų M.A.S. vasaros stovykla

MAS stovyklautojai: Tomas Jonys, Rimas Čuplinskas, Tadas Slivinskas, Auksė Bankaitytė, Rima Polikaitytė.

Sekmadienį, birželio 23 d., į Dainavą suvažiavo arti šimto moksleivių iš visos plačios Amerikos ir Kanados. Šių metų stovyklos tema: pasiruošimas kongresui. Visiems buvo smagu sutikti senus ir naujus draugus.

Po registracijos, pavakary susirinkome Baltųjų rūmų salėje, kur MAS CV pirmininkė, dr. Dalia Katiliūtė-Boydston pristatė stovyklos vadovybę. Šių metų stovyklos vadovybę sudarė: komendantas — Arnoldas Kungys, dvasios vadas — kun. A. Saulaitis, SJ, šeimininkė — Regina Lišauskienė, slaugė — Nijolė Lukošūnienė. Kiti vadovai buvo: Rita Ostrauskaitė, Audrius Polikaitis, Zita Prakapaitė, Audrius Rušėnas, Rasa Tijūnelytė, Lora Vasiliauskaitė, Viktutė Venclovaitė, Algis Venslovas ir Aras Žlioba. Šeimininkės padėjėjai — Tauras Bublys, Rimas Prakapas ir Tadas Stropus.

Kiekvieną dieną pradėdavome su vėliavų pakėlimu ir pusryčiais. Po susitvarkymo darbas būreliuose, kurių buvo šie: tautiniai šokiai, sportas, dainavimas, religiniai pasikalbėjimai, dabartinė Lietuva, laikraštėlis, vaizdajuosčių žiūrėjimas (susuktų filmų iš Lietuvos), lauko darbai ir menas.

Pavalgę pietus, eidavome į kitą Spygliaus ežero pusę, kur galėdavom pasimaudyti, pasportuoti, saule nudegti ir pabendrauti su draugais.

Prieš vakarienę būdavo užsiėmimo būreliai. Stovyklos pradžioje kiekvienas stovyklautojas galėjo pasirinkti, kuriam būreliui jis/ji norėtų priklausyti. Štai užsiėmimo būreliai:

Virimo būrelį pravedė kun. A. Saulaitis, SJ. Jo

vadovaujami moksleiviai išmoko virti/kepti įvairius lietuviškus valgius/kepsnius, išmoko tikrus lietuviškų valgių pavadinimus (pvz. plokštainis, o ne „kugelis“, drebučiai, o ne „želatina“, ir t.t.). Kelis kartus virimo būrelis iškepė stovyklai pyragaičių naktipiečiams ir per vakarienę pavaišino stovyklą tikrais lietuviškais valgiais.

Dramos būreliui vadovavo dr. D. Katiliūtė-Boydston. Šis būrelis per dvi savaites paruošė Kosto Ostrausko dramą „Žalioj Lankelėj“, kurią vaidino paskutinį stovyklos vakarą.

Statybos būreliui vadovavo Aras Žlioba ir Audrius Rušėnas. Šio būrelio uždavinys: pastatyti sceną ir sukoordinuoti šviesas dramos būrelio pasirodymui.

Tautinių šokių būreliui vadovavo Zita Prakapaitė. Šis būrelis išmoko keletą tautinių šokių, kuriuos sušoko per paskutinį stovyklos vakarą.

Sveikatos būreliui vadovavo Rita Ostrauskaitė ir Rasa Tijūnelytė. Šis būrelis išmoko kaip teikti pirmą pagalbą ir kaip sveikai gyventi, valgyti, sportuoti, ir t.t.

Meno būrelį pravedė Viktutė Venclovaitė. Būrelio nariai daug įdomių ir gražių dalykų sukūrė, net ir plakata, kuris dabar liks pakabintas valgykloje.

Choreliui vadovavo Audrius Polikaitis. Šiam būreliui priklausė tik merginos. Chorelis pasirodė per paskutinį stovyklos vakarą.

Laikraštėlio būreliui vadovavo Algis Venslovas. Šio būrelio pastangomis išėjo gražus stovyklos laikraštėlis, pavadintas „*Degantis dangus*“.

Kiti MAS stovyklautojai: Aušra Jasaitytė, Jonas Račkauskas, Karigaila Petrulis, Vitas Rugienius, Gena Benokraitytė.

Dar kiti MAS stovyklautojai: Andrėja Kaminskaitė, Regina Plenytė, Vdja Dirmantaitė, Tadas Vizgirda, Tadas Slivinskas, ir Daiva Dambraskaitė.

Dienų Temos:

Kasyčių diena: Visi stovyklautojai ir vadovai, kad gautų pietus šią dieną turėjo nešioti kasytes. Kai kuriems berniukam buvo nelengva susipinti kasytes, ir merginos turėjo skubiai atbėgti į pagalbą. Klausėmės p. Vaišnienės, iš New Haven, Connecticut, paskaitos apie mokslą, kolegijas, ir bendrą išsilavinimą. Vakare Audrius Polikaitis papasakojo mums apie Joninių nakties papročius, kuriuos mes kitoje pusėje Spygliaus ežero, užsikūrę laužą, išgyvenome.

Dvynukų diena: Kiekvienam stovyklautojui buvo paskirtas dvynukas. Dvynukai turėjo vienodai rengtis, kad gautų pietus. Už savo dvynukų aprangą laimėjo premiją Linas Daukša ir Vida Vodopolaitė.

Olimpiada: Tą dieną tikrai visi stovyklautojai pavargome. Po iškilmingų olimpiados atidarymo iškilmių, vyko komandiniai žaidimai (kvadratas, krepšinis, tinklinis, ir europietiškas futbolas). Po pietų buvo individualinio sporto varžybos — plaukimas, nardymas, bėgimas, ir vandens žaidimai. Vakare visos sporto komandos turėjo pristatyti savo šūkius. Visos komandos gerai sportavo, tačiau tik viena laimėjo — tai buvo šviesiai mėlyna komanda.

Lietuviškumo diena: Per šią dieną visi ypatingai stengėmės kalbėti su kitais *tik* lietuviškai. Vakare — tautos vakaras. Stovyklautojai susikaupe pušyne eidami virvute nužymėtais keliais, apmąstėme gyvenimo problemas/sprendimus. (Visą šį pratimą paruošė vienas vyresniųjų berniukų būrelis). Vėliau susirinkome kitoje ežero pusėje padainuoti, pamąstyti, prisiminti ir naują viltį atgaivinti.

Žygis: liepos 1 d. — kadangi ši diena ypatinga Kanados šventė, sugiedojome Kanados himną prie vėliavų. Paskui mūsų laukė sunkus 8 mylių žygis. Ėjom, ėjom, niekur nenuėjome — tik sugrižom atgal į Dainavą. Vakare pavargę žiūrėjome tris mažus filmus.

Mandagumo diena: Šią dieną stovyklautojai stengėsi būti ypatingai mandagūs vienas kitam. Ryte klausėmės Roberto Vito, iš Čikagos Pedagoginio

Instituto, paskaitos apie „Marksizmą, Krikščionybę ir Lietuvos istoriją“. Vakare — berniukai ir merginos turėjo atskirus vakarus. Merginos turėjo laužą, o berniukai žaidė vėliavėlių žaidimą.

Susikaupimo diena: Šią dieną pradėjome kaip ir kiekvieną kitą dieną trumpu rytiniu susikaupimu. Kurie norėjo, galėjo eiti išpažinties. Vėliau įgyvendiname kai kuriuos Šv. Rašto palyginimus. Vakare pasiskirstę grupėmis, ėjome į įvairias iš anksto paruoštas stotis, kuriose bandėme giliau žvelgti į save ir savo draugus. Dieną baigėme išpūdingomis Šv. Mišiomis Spygliaus krantuose.

JAV Nepriklausomybės šventė: Liepos 4 d. popiet vyko paradas, kuriame kiekvienas būrelis pasirodė savo kūrybingumu ir gabumais. Vakare žiūrėjome „fireworks“.

Atbulumo diena: Penktadienį buvo keista diena — atbulumo diena. Pradėjome dieną naktiepiečiais ir saulei šviečiant nuleidome vėliavas. Po „vakarienės“ kitoje ežero pusėje dalyvavome įvairiose rungtynėse. Po „pusryčių“ ir vėliavų pakėlimų buvo laikas „keltis“. Centrine dienos dalis visgi buvo neatbulinė. Atvyko Arvydas Žygas iš Čikagos, kuris įdomiai pasakojo apie lietuvių liaudies pasaulėjautą.

MAS Suvažiavimas: Negalėjome tikėti, kad jau šeštadienis, liepos 6 d. — paskutinė stovyklos diena. Rytą įvyko MAS suvažiavimas. Visos moksleivių kuopos turėjo atstovą, kuris apibūdino kuopos metinę veiklą. Kalbėjo MAS CV pirmininkė dr. Dalia Katiliūtė-Boydston. Gytis Liulevičius, Ateities žurnalo moksleivių numerio redaktorius, pristatė dalyviams „Moksleivių Ateitį“. Paskutinis suvažiavimo punktas — klausimai ir sumanymai, per kuriuos buvo įtemptos diskusijos. Po pietų mokėmės dainų, kurios bus dainuojamos ateitininkų kongreso tautos vakare. Vakare pasirodė tautinių šokių, chorelio ir dramos būreliai. O po to visi stovyklautojai linksmai pasišoko, padainavo.

Sekmadienį, liepos 7 d., baigėsi stovykla. Atsisveikinome su draugais ir išvažiavome namo, pasiryžę vėl visi susitikti ateitininkų kongrese.

Chicagos Lipniūno kuopos nariai: Rimas Lukošius, Gytis Liulevičius ir globėjas Audrius Rušėnas klausosi Astos Kižytės pristatymo.

Taip pat klausosi: Taga Gleveckaitė, Audra Kizlaitytė, Nida Gleveckaitė, Rita Račkauskaitė, Raminta Biliutė.

Paulius Gražulis

Ką reiškia ateitininkų šūkis?

Šūkis yra svarbi dalis betkokios organizacijos. Šūkis yra pastaba ne tik nariams tos organizacijos, bet ir kitiems. Šūkis parodo ir pasako, kur ta organizacija vedama ir ką tos organizacijos bendruomenė bando atsiekti. Tai svarbu, reikalinga ir

verta būnant ateitininkais, žinoti ką mūsų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje“ reiškia ir kokį tikslą mūsų šūkis ateitininkams turi.

Ateitininkų šūkis yra gyvenimo rodyklė, per kurią ateitininkas ne tik pats save valdo, bet taip pat turėtų naudotis kaip perspektyva žvelgti į pasaulį. Šūkis „Visa atnaujinti Kristuje“ yra forma pasaulėžiūros, kuri deda Jėzų Kristų priešakyje mūsų gyvenime. Ir kad mes, būdami ateitininkai ir krikščionys, galėtume įvykdyti ir suprast šūkį, mes patys turime pagal šūkio gaires gyventi. Šūkis mums rodo kelią, kaip sukurti Dievo karalystę šioje žemėje. Dievas štai ir sako: „Iš tiesų, iš tiesų sakau tau: jei kas neatgims iš aukštybės, negalės regėti Dievo Karalystės“. Tačiau, kad galėtume *visa* atnaujinti Kristuje, mes turime patys save pirmučiausia atnaujinti. Mūsų galvojimas turėtų centralizuotis aplink Kristų ir supratimą, kad viskas yra iš Dievo. Jei pasaulis iš tikrųjų būtų atnaujintas Kristuje, tai Dievo karalystė ir skleistųsi pasaulyje. Tie, kurie jau yra atgimę (atnaujinti) Kristuje, jau ir mato Dievo karalystę, nes Dievas Šventoji Dvasia juose gyvena. Šitie žmonės yra pasaulio „degtukai“, kurie turi Kristaus pasaulio atgimimo ir atnaujinimo laužą užkurti.

Leist Kristui būti pirmutiniam mūsų gyvenime nėra lengva. Mes patys save žmonių akyse nusižeminam. Pavyzdys būtų žmogaus atsisakymas draugų, kurie gundo jį į blogį. Atsisakyti tų draugų nėra lengva. Tai todėl, kad žmonėms lengviau klausyti žmonių negu Dievo. Bet kai esame atnaujinti Kristuje, tada mes pagal Kristaus liniuotę matuojam pasaulį. Tačiau Kristaus žodis mums aiškiau girdisi. Tačiau, nors ir esame draugų akyse pažeminti, Dievo akyse mes esame išaukštinti. Su šitokiu galvoju Dievas pradeda žmogui kalbėti ir duoda tam žmogui supratimą apie jo gyvenimo kelią.

Mums ateitininkams duotas vienas gyvenimo tikslas — „visa atnaujinti Kristuje“. Dievas mums kalba per šį šūkį. Šūkis mus kviečia pranešti Dievo žodį kitiems. Kristus net ir pats sako: „Argi žibintas atnešamas pakišti po rykų ar po lova? Argi neįstatyti žibintuvą?“ Mes ne tik lūpomis galime skelbti Kristų, bet ir savo elgesiu. Jei Dievas mus valdo, mūsų elgesys taip ir rodys. Anglų posakis „Elgesys šneka garsiau negu žodis“ yra teisingas. Elgesys ir be žodžių veikia žmones. Žodis be atitinkamo elgesio nieko nevertas. Dievas net ir paaiškina, kad mes atnaujinsime kitus per *mūsų* pavyzdingą gyvenimą. Geroje žemėje pasėta sėkla tai tie, kurie išgirsta žodį, priima jį ir DUODA VAISIŲ. Šie vaisiai gali būti suprantami kaip nauji tikintys krikščionys, kurie pagal mūsų elgesį buvo atnaujinti.

Tad matome, kad ateitininkų šūkis yra rodyklė ne tik organizacijai, bet ir individui, kuris, įsijungdamas į organizaciją, gali save ir pasaulį atnaujinti Kristui, kad įvyktų žodžiai: „teesie tavo valia kaip danguje, taip ir žemėje.“

TAIP AUGO IR BRENDO MANO TIKĖJIMAS

Mano tikėjimo vystymasis prasidėjo nuo pat mažens. Tai buvo tėvų nurodyti keliai: parinkta šventovė, organizacija, tikėjimas ir t.t.. Buvo parodyta, įsakyta, ir kaip vaikas viską norom ar nenorom šiaip taip ištesėjau. Šis laikotarpis yra labai svarbus, nes susirenka medžiaga, kuria vėliau naudojausi kaip pagrindu, statydamas savo gyvenimą.

Tame laikotarpyje susidūriau su labai konkrečiom mintim, idėjom, vietom, žmonėm. Pvz. lietuvis — Lietuva: mes kalbam namie lietuviškai, o kitur ne; kodėl? Todėl, kad esame lietuviai iš Lietuvos. Kodėl negyvename Lietuvoje? Kadangi pavergti.

Dievas: esam lietuviai, dėl to meldžiamės lietuviškai; pirmosios tikybos pamokos — lietuviškai; Marijos kraštas.

Dainava: kaip Lietuvos laukai; graži gamta; šventi ažuolai, po kuriais senovės vaidilos ir vaidilutės garbindavo gamtos stebuklus — Dievo darbą.

Tokie konkretūs dalykai, įvykiai, idėjos ir pasakos paliko manyje galias šaknis.

Siek tiek paaugęs, iš tų vaikystėje sukrautų lobių pradėjau statyti savo pastatą. Kaip ir kiekvienam statytojui reikėjo daug patarimų. Tėvai buvo svarbūs patarėjai jauno architekto kūrinėje.

Taip pat prisidėjo organizacija — ateitininkai. Tenai teko išbandyti naujas lietuviškumo ir tikėjimo jėgas. Stovyklos, kursai, istorija, susikaupimai, susipažinimas su įvairiais vadais. Tai buvo kelias į lietuvišką ir katalikišką gyvenimą.

Studento metais idėjinis mano pastatas buvo maždaug baigtas. Reikėjo tiksliai ką reformuoti, stiprinti, dailinti.

Taigi mano tikėjimo vystymasis svarbiausia prasidėjo nuo pat mažens — tėvų globoje, Dievas ir lietuviybė buvo neišskiriamos idėjos.

Svarbūs posūkiai dvasinio gyvenimo ugdyme turbūt įvyko baigiant gimnaziją ir siekiant aukštesnių mokslų.

Kažkodėl susidomėjau biologija. Kaip įdomiai viskas sutvarkyta — vienas kitą papildė jungiasi, dalyvauja. Tiek įvairumo, bet ir tvarkos, tiek erdvumo ir gyvumo.

Kai kuriuos studentus šitie dalykai tolino nuo tikėjimo, nes tai buvo natūralūs atsakymai į daugelį klausimų. Kažkodėl mane vis domino tas kodėl? Kodėl

tokia tvarka net ir gyvybės chaose? Kodėl tvarka? Kokia galybė sutvarkė tokius kūrinius, kurie vystosi, keičiasi? Kokiam tikslui?

Toliau besiekiant aukštesnių mokslų, vis būdavo tokių atsitikimų, kur kažkodėl paskutinę minutę pakeisdavau planus ar darbą ir išeidavo žymiai geriau, sėkmingiau, nors prieš keletą minučių visai apie tai nebuvo pagalvojęs. Lyg kažkokia nematoma ranka imdavo ir nukreipdavo.

Tikėjau, kad tai buvo Dievo ranka ar motinos išklaustos maldos, kurios suko gyvenimą į geresnę pusę. Tuo būdu mano tikėjimas stiprėjo.

Pasikalbėjęs su draugais ir pažįstamais, kuriems irgi yra taip pasitaikę, patyriau, kad jie tai laikydavo laimingų atsitiktinumu — „luck“ arba „lucky day“, nors ir jų vaikystė, auklėjimas buvo panašus į mano. Kodėl man kažkas aukštesnio padėjo, o ne „luck“? Priėjau išvadą: tikėjimas yra Dievo malonė — dovana; jis nėra surandamas vien tik žmogaus pastangomis — protu.

Lietuviškas gyvenimas yra labai glaudžiai susijęs su lietuviška parapija. Taip buvo ir yra Lietuvoj, taip buvo lietuviui imigrantui ir taip yra ir mums — išeivių vaikams. Lietuviškos mokyklos vis glausdavosi prie parapijų; taip pat ir knygynėliai, susirinkimai. Esant lietuviu ir nedalyvaujant lietuviškoje parapijoje, atitolstama nuo lietuviško gyvenimo.

Kaip anksčiau minėjau, lietuviškumas ir tikėjimas manyje buvo labai glaudūs. Taip pat su lietuvišku gyvenimu rišo ir parapija. Tačiau parapija buvo daugiau vieta lietuviškam darbui, negu dvasinio vystymosi mokykla.

Bažnyčia Lietuvoj mūsų tautos kovų istorijoje yra atlikusi didelį vaidmenį. Ji ugdė herojus — pasišventusius žmones, kurie nebijo kentėti už tikėjimą ir laisvę. Tai uždega žmones ir parodo mums, gyvenantiems laisvame krašte, koks silpnas mūsų tikėjimas. Mums retai reikia jį ginti.

Kenčianti Bažnyčia Lietuvoje pažadina, stiprina ir jungia mus su mūsų sesėmis ir broliais Lietuvoje.

Kas stiprina ir stiprina??

1. Organizacijos susikaupimai, suvažiavimai, kursai.

2. Kenčianti Lietuvos bažnyčia.

3. Atpažinimas, kad tikėjimas yra Dievo malonė — dovana.

Kun. A. Lipniūno kuopos rekolekcijose dalyviai kepa „šventraščio pyragą”: Beatričė Sturionaitė, Rima

Polikaitytė, Rita Rūbaitė, Rita Račkauskaitė, Audrius Rušėnas (kuopos globėjas) ir Raminta Biliutė.

MYLĖK SAVO ARTIMĄ

Nata Zarankaitė

Ateitininkų šūkis „Visa atnaujinti Kristuje” yra kiekvieno krikščionio gyvenimo pagrindas. Kai sekam šio šūkio prasmę, mes gyvename pagal Kristaus mokymus. Nustatom savo gyvenimo kryptį besekdami Kristaus mokslą.

Manau, kad vienas iš svarbiausių Kristaus mokymų yra gerbti savo artimą. Šiais laikais daug kas rūpinasi vien savim ir užmiršta savo artimą. Jaunas žmogus, stovėdamas ilgoj eilėj turguje, matydamas senuką gale eilės sunkiai laikantį savo prekes, nekreipia dėmesio į jį ir nepasiūlo talkos, nes skubiai reikia grįžt į namus. Šiais moderniais laikais,

viens kitą nustumiam, norėdami pasiekti aukštesnį stovį už savo kaimyną. Svarbiau lankyt žinomą universitetą, svarbiau turėt gražų automobilį, gyvent brangiam rajone, negu palaikyt malonius ryšius su draugais ir artimais. Materialistinės brangenybės pasidaro pirmenybė, ir pradedam gyvent vien tik sau, o ne vienas kitam. Rodos, kad pradedam užmiršti Kristaus mokymus. Užmirštam padėt kitam, kai jam reikia talkos. Užmirštam pasidalinti su artimu gyvenimo džiaugsmais ir liūdesiais.

„Visa atnaujinti Kristuje” tai gyventi Kristui ir artimui.

Kenčianti Lietuva

Eglė Baltrušaitytė

Lietuvos likimas yra mūsų likimas. Besirūpindami Lietuva, rūpinamės savimi ir savo vaikais. Kaip mes galime padėti Lietuvai, kuri dabar kenčia belaisvės laikus? Kai mes kalbame apie ateitininkų šūkį — Visa atnaujinti Kristuje — mes tikimės atkreipti visą pasaulį į Kristaus mokslą, į meilę vienas kitam per meilę Dievui. Tai yra labai platus darbas. Jis yra neįmanomas, jei mes pirmiausia neatnaujinsime savęs, tai yra, patys pasidarysim tikri Kristaus mokslo sekejai — Kristaus ir Kristaus sutvertų daiktų gerbėjai.

Taip pat ir su Lietuva. Mes negalime gelbėti visos

Lietuvos ir visų lietuvių, pirmiausia nebūdami patys gerais lietuviais. Būti gerais lietuviais reiškia mokėti lietuvių kalbą, pažinti Lietuvos istorinę praeitį, sekti dabartinius įvykius Lietuvoje ir kelti viešumon Lietuvos padėtį ir norą atgauti laisvę. Tuos tikslus atsiekti padeda šeima, lituanistinės mokyklos, lietuviškos organizacijos, tautinių šokių grupės ir lietuviškai nusiteikę draugai.

Turime paremti lietuvius Lietuvoje moraliniai skaitydami LKB Kroniką ir sužinodami kiek galime daugiau apie padėtį Lietuvoje. Mes turime jiems rašyti laiškus ir sustiprinti įsitikinimus tų, kurie

nepasiduoda propagandai ir pesimizmui ir ieško teisybės. Gerai yra rašyti kaliniams, kenčiantiems už savo įsitikinimus. Taip pat gerai nusiųsti materialinių daiktų: tai būtų priminimas, kad mes jų nepamiršome ir remiame.

Studentai gali ruošti demonstracijas (kaip ir yra daroma) už lietuvių disidentus. Jie gali skambinti į radijo stotis ir Lietuvos klausimą kelti per „radio talk

shows”. Paminint žymesnius lietuvių amerikiečių tarpe — pvz. Ann Jillian, Vyta Gerulaitį ir t.t. galima išryškinti lietuvių vardą ir lietuvių padėtį Lietuvoje.

Bendrai, mes galime padėti kenčiančiai Lietuvai, išlaikydami savo lietuviybę, remdami lietuvių Lietuvos ir keldami Lietuvos padėtį Amerikos valdžiai, kad neužmirštų Lietuvos.

Ateitininkai kitoje žemės rutulio pusėje — Australijoje

Mielas Ateitininke,

Jei Tu esi jaunesnės fantazijos ir Žemės rutulį gali vaizduotis apskritu siūlų kamuoliu, paimk virbalą ir perverk jį. Dar neišjunk fantazijos. Vaizduokis, kad Tu antroje Žemės pusėje vaikščiojančiam žmogui pataikei virbalu įdurti į padą. O gal jis lietuvis? Australijoje jų yra 10.000. Galėjai ir vienam iš jų į padą bakstelėti.

Ne virbalu, bet laišku man bakstelėjo „Ateities” redaktorė S. Petersonienė, prašydama kongresiniam numeriui parašyti apie Australijos ateitininkus, praeitin atsigręžus horizontą apribodama paskutiniu juo penkmečiu.

Ribos yra kliūtys, visuomet sukeliančios pagundą jas peržengti. Kad ir šiuo atveju, kaip būtų malonu į praeitį atsigręžti 30-20 metų perspektyvoje, kada ateitininkiška veikla Australijoje putodama liejosi iš krantų, gyvybe drėkindama plačius lietuviškos kultūros plotus. Gal tai ir yra viena iš priežasčių, kad dešimtmečiais pyle pyliavas į bendrus aruodus, šiandiena su išgąsčiu žvelgiam į savo organizacijos kraitinę skrynią ir matydami, kad ji beveik tuščia. Išdaliname save altruizmo įkarštyje ir plačiųjų horizontų vilionėse bendruomenei, parapijoms ir tautos reprezentacijai, už tai pelnę tik keletą „bravo”, likusių korespondencijose senuose laikraščių komplektuose. O juk galėjome neiš-

siskirstyti individualiai ir tuos pačius „bravo” pelnyti savo organizacijos rėmuose. Ruošėme jaunimo stovyklas, organizavome jaunosius ir studentus, ir tik senatvės grėsmėje staiga pasigendami — kur tas jaunimas? Liekame ateitininkais be ateities.

Tai bendrybinis teigimas. Kiti gal į dabartį žvelgia giedriau. Kaip tame pasakojime apie du girtuoklius — pesimistą ir optimistą, žiūrėčius į jų nugertą pusę butelio degtinės. Pesimistas ir sako: „Štai, jau pusės butelio ir nėra.” Optimistas jį ramina: „Kam taip tragiškai žiūrėti? Juk dar tik pusė butelio nugerta.” Taigi, kad susidarytume ateitininkiškos veiklos Australijoje to „pusės butelio” tikresnį vaizdą, žvelkime į ją detaliau.

— — — — —

Australijos ateitininkų pasaulėlyje ligi tol precedento neturėjęs buvo At-kų Federacijos įgaliotinio paskyrimas Australijoje (1980 m.). Juo yra Juozas Stepanas. Ta „nauja šluota” visai neblogai „pašlavė” 1981 m. suorganizuodama Ateitininkų dieną Melbourne, kurioje iškilmingai buvo paminėta at-kų sąjūdžio ir „Ateities” žurnalo 70 m. sukaktis. At-kų dienos programą sudarė jubiliejinė akademija, kurioje paskaitą „Ateitininkijos ir „Ateities” įnašas į Lietuvos kultūrinį gyvenimą” skaitė Pr. Pusdešris; svarstybos „Gyvoji ateitininkijos tėkmė į ateitį”, kuriose svarstymui temas pateikė A. Bakaitis, J. Petraitis ir dr. A. Mauragis (jos išspausdintos „Ateityje” 1983 m. Nr. 7). Vakare įvyko literatūros ir dainos vakaras, kurio programą atliko vyresnieji ir jaunesnieji poetai, rašytojai, dainininkai ir kiti lietuviško žodžio menininkai.

Pačiu didžiuoju stimulu Australijos at-kams iš Federacijos centro buvo kun. dr. K. Trimako atvykimas 1983 m. Jau pats žinojimas ir pajutimas, kad „valdžiai” jis rūpi ir yra stebimas, priverčia ir vėžlį iškišti savo galvą iš po kiauto. Iš po abuoju iškišome galvas ir mes. Surinkome jaunimo likučius: — Žiūrėkite, mes turime ateitį... Jie pildė daktaro paduotas anketas, pasižadėjo organizuoti veiklos grupes, jungtis prie idėjos, bet... gaila, kad kun. Trimakas neturėjo galios surinktą vandenį paversti ateitininkišku vynu. Jam išvažia-vus, vanduo ir liko. Žinoma, ties čia visi vyresnieji amžiumi turėtų skaudžiai muštis į krūtinę, bet ir tam veiksmui dauguma esame per tingūs.

Gražiai apsirašėme savo veiklą redaktoriaus kun. dr. K. Trimako Australijos at-kams skirtame „Ateities” numeryje (1983 m. Nr. 7) vis kaip reikiant iš praeities pasisėm-dami stiprybės, pasigarsindami urbi et orbi, kad mes ne tik buvome, bet ir esame gyvi. O kad tai būtų tikra tiesa, turbūt, svarbiausia, visiems reikėtų grįžti prie toli palikto šulinio, iš kurio geriantiems Kristaus yra pažadėta amžinoji gyvybė.

Šių metų pradžioje Australijos ateitininkai gavome ir dr. P. Kisieliaus skatinančią ir net uždegančią injekciją, bet kadangi jo vizitai vyko skubant, prabėgomis (pagal gydytojišką „next one please”), didesnių pasekmių nejaučiame. Organizaciniame susirgime, turbūt, injekcijos neužtenka, o reikia ilgos terapijos.

Apie įvykius rašydamas „links-mesniu stiliumi”, neturiu minties tuo juos nuvertinti. Kiekvienas apsilankymas iš organizacijos centro yra paskatinimas, teigiamas

kumštelėjimas pabusti, proga apsidairyti, kur mes esame. Apsilankymų sukeltos energijos kartais užtenka veikloje mėnesiams. O po to — nutrūksta vadžios ir vėl viskas ir pradžios... Deja, kad būtų „iš pradžios“. Ta pradžia dažniausia būva sugrįžtas abuojumas.

— — — — —

Detales skirstant dar į mažesnes dalis, žvilgtelėjime į atskiras vietas, kuriose Australijoje yra ateitininkų veiklos vienetų. Žinias pagrįsčiau panaudosiu iš praėjusiųjų metų išleisto „Australijos lietuvių metraščio“ II tomo, kuriame ir ateitininkų skyriai yra aprašę savo veiklą.

ADELAIDĖ

Praėjusieji dešimtmečiai parodė, kad patys veikliausi lietuviai susispietė Adelaidėje. Palyginant nedidelis būrys (apie 1.500) adelaidiškių buvo ir tebėra variklis Bendruomenėje ir daugelyje organizacijų. Čia kilo mintis įkurti Australijos lietuvių katalikų federaciją ir leisti katalikišką savaitraštį, čia vieninteliai visoje Australijoje turime lietuvišką šv. Kazimiero šventovę, čia pirmieji čia žemyne susiorganizavo ir at-kai, čia buvo jaunimui jų suruoštos pirmosios stovyklos, čia buvo keliskart suorganizuoti moksleiviai ir studentai at-kai, bet nė vieną kartą ilgiau neišlaikyti.

Jaunimą ir jo stovyklas organizuojant gražiai reiškėsi A. Stepnienė, E. Varnienė, kun. Pr. Dauknyš ir A. Kubilius. Paskutiniaisiais metais at-kų veikla reiškiasi kasmet suruošiant tradicinius literatūros ir jaunųjų talentų vakarus ir bent vieną at-kų šeimos susirinkimą. Jau daugelį metų atkams vadovauja ir visą veiklą palaiko pirm. A. Kubilius ir jo šeima.

Tvirta Adelaidės lietuvių veikla atkreipė dėmesį ir tų, kurie savo tikslu turi skaldyti išeivių vienybę. Pirmasis taikinyš buvo Adelaidė. Iš čia jiems pavyko. Įvykęs susiskaldymas skaudžiai palietė ir ateitininkus.

Dar apie Kazį Binkį

Paskaitės š.m. balandžio m. „Ateities“ Nr. 4 Gajos Pemkutės straipsnį „Vėjavaikio gėlės iš šieno“, nieko neradau jame apie Kazio Binkio santykį su religija ar katalikų bažnyčia.

1982 m. rudenį apsilankęs pas Šv. Antano bažnyčios Žaliakalnyje statytoją ir kleboną Juozapą Želvį, mano aplankymo metu šios parapijos altaristą, apie 10 m. išbuvusį Sibiro tremtyje, gavau šią informaciją.

Kadangi dabar jis jau miręs, tai manau būtų tikslinga G. Pemkutės straipsnį papildyti kunigo Juozo Želvio parodymu:

„Kadangi Kazys Binkis mirė II karo metu, tai vakaruose nevieni turi tikrų žinių apie jo mirtį. Jis mirė aprūpintas šventaisiais sakramentais. Jam mirus, suorganizavau jo laidotuves. Nežiūrint šaltokos ir lietingos pavasario dienos, susirinko į laidotuves apie 100 žmonių ir su religinėmis apeigomis buvo palaidotas Kauno katalikų kapinėse“.

Jis gyveno Šv. Antano parapijos ribose, Žaliakalnyje, rytinėje Vydūno al. dalyje. Ir dabar, kur jis gyveno, yra prikaltas memorialinė lentelė: **Kazys Binkis**.

E. B.

MELBOURNAS

Savo laiku stipriausias ir gausiausias at-kų sendraugių būrys buvo Melbourne, todėl ten pastoviai palikta A.L.K. Federacijos valdyba ir jos leidžiamas savaitraštis „Tėviškės aidai“. Paskutiniu metu at-kų veikla kaip organizacijos Melbourne išgaravusi. Veteranų susirinkimai įvyksta tik atvykus užjūrio svečiams iš centro. Paskutinąją valdybą sudaro pirm. A. Bakaitis, J. Petraitienė ir A. Mioldažienė.

SYDNEJUS

Kun. P. Butkus ilgą laiką buvo Sydneyje at-kų veiklos judintoju ir palaikytoju. Jų veikla yra palikusi gražų įnašą vietos lietuvių judėjime. Sendraugiai, savo tarpe turė-

dami mažai akademikų, ypač paskutiniu laiku išvystė savitą veiklos formą, kurią galima būtų pavadinti ateitininkiškų šeimų bendravimu, kartu seniems ir jauniems suruošiant išvykas, trumpalaikes stovyklas bei suėjimus. Tos veiklos vadovas ir pirmininkas yra nuostabios energijos, ir veikėjas daugelyje lietuviškų barų, A. Kramilius.

— — — — —

Senovės romėnai sakydavo — nieko naujo po Saule. Taip pat nieko ypatingesnio nėra, kaip matote, ir kitoje Žemės pusėje. Mažesnis ledo gabalas greičiau ir sutirpsta. Bepigu jums JAV-se, kur lietuviai sudaro didelį luitą, kur ir ateitininkai yra tvirta jėga, įvairiomis ir gražiomis formomis nešanti atsinaujinimą Kristuje į gyvenimą. Dieve, jums padėk.

Pranas Pusdešris

30. 725, 216